

KURIER WILEŃSKI

PIĄTEK
30
LISTOPADA
2001 r.

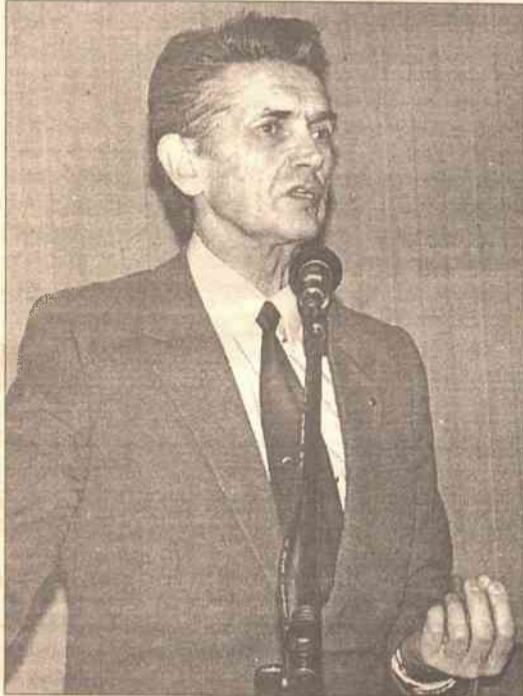
DZIENNIK POLSKI NA LITWIE

Nr 232 (14279)

Cena 1 Lt

Posiedzenie rady samorządu rejonu sołecznickiego

Trudno być rolnikiem

— Bądźcie bardziej aktywni w sprawie zwrotu swej ziemi. Na tym przecież musi zależeć i wam, nie tylko służbom odpowiedzialnym za zwrot ojcowizny — mówił do zebranych naczelnik powiatu wileńskiego Gediminas Paviržis

Fot. Marian Paluszkiwicz

— Ziemia w rejonie jest nieurodzajna, kwaśna; należy ją wapnować. W wielu gminach rejonu mieszkańcom brakuje techniki rolniczej — wszystko to jeszcze bardziej utrudnia życie rolnika — powiedział wczoraj na posiedzeniu rady samorządu rejonu sołecznickiego Wojciech Szyłka, przewodniczący komitetu rady ds. wsi.

Wczoraj w Sołecznikach odbyło się posiedzenie rady samorządu re-

jonu sołecznickiego poświęcone m. in. sytuacji rolnictwa w rejonie, zwrotowi ziemi i ewentualnemu uczestnictwu samorządu rejonu w działalności euroregionu „Niemen”.

Na posiedzenie byli zaproszeni: naczelnik powiatu wileńskiego Gediminas Paviržis, przedstawiciele ministerstwa rolnictwa, poseł na Sejm Waldemar Tomaszewski.

— W Sołecznikach bezrobocie sięga 20 proc., na wsi jest ono jesz-

cze większe. Prócz tego drożej niezbędne rolnikowi nośniki energii, paliwo. Także środki z programu SAPARD są dla rolnika niedostępne z powodu jego niewydolności inwestycyjnej — mówił pan Szyłka. W rejonie drastycznie spadło поголівie hodowanego na ubój bydła i trzody chlewnej, jak też zmalały arealy uprawianych ziemniaków i gryki — tradycyjnych kultur rejonu sołecznickiego. Ludzie wpadają w bezna-

dziejność, panoszy się pijaństwo.

Następnym poważnym problemem mieszkańców rejonu sołecznickiego jest powolne tempo zwrotu ojcowizny.

— W rejonie ziemię odzyskało zaledwie 42 proc. pretendentów. Pod tym względem jesteśmy na ostatnim miejscu w powiecie wileńskim. Takie powolne tempo tłumaczy nam brakiem funduszy — mówił Szyłka.

(Dokończenie na str. 2)

Dymisja Remigijusa Motuzasa

Ustąpił negocjator w sprawie nazwisk

— Moja dymisja nie jest związana z żadnym skandalem, intrygą, ani z czymś innym „nieprzyzwoitym”. Obejmuję po prostu inne stanowisko — będę ministrem doradcą w Stałej Misji Litwy przy Radzie Europy w Strasburgu i zajmę się kwestiami mniejszości narodowych i praw człowieka — powiedział wczoraj „Kurierowi” Remigijus Motuzas, eks-dyrektor generalny Departamentu Mniejszości Narodowych i Wychodźstwa przy rządzie RL.

Jeszcze w ubiegłą środę Motuzas złożył swą dymisję na ręce premiera Algirdasa Brazauskasa. Natomiast już od dzisiaj zakończy się kadencja (pełni Motuzas ją od 1997 roku) byłego dyrektora.

Od 3 grudnia tymczasowo obowiązki dyrektora generalnego Departamentu Mniejszości Narodowych i Wychodźstwa będzie pełnił zastępca Motuzasa Steponas Kulbauskas. Po jakimś czasie rząd ogłosi konkurs na obsadzenie stołka dyrektora tego departamentu.

Potrzeba wprowadzenia nowej osoby do Stałej Misji Litwy zaistniała, gdy w listopadzie br. Litwa na pół roku przejęła prezesostwo w Komitecie Ministrów Rady Europy.

Do Rady Europy Litwa weszła w 1993 roku i po raz pierwszy w hi-

storii swego członkostwa objęła dowodzenie tak potężną strukturą polityczną — obecnie Rada Europy zrzesza 43 państwa.

Nie o to jednak „Kurierowi” najbardziej chodziło, gdy wczoraj poszukiwał eks-dyrektora — Remigijus Motuzas był głównym negocjatorem (z litewskiej strony) delegacji z Polską na temat pisowni polskich nazwisk w dokumentach litewskich. Przypomnijmy, że Polacy chcieliby, by ich nazwiska nie były zniekształcane przez alfabet litewski, a wpisywano je alfabetem polskim. Litwini się bronią, że takiej możliwości nie ma — rzekomo wielu urzędników nie odczyta polskich nazwisk pisanych w polskim brzmieniu.

— Ministerstwo Spraw Zagranicznych rozstrzygnie w najbliższym czasie ten problem. Wcale nie chcemy sprawy pisowni nazwisk „uśmiercić” — pamiętamy o niej. Osobiście proponowałbym obrać — na początek — tzw. okres przejściowy — użyć w polskich nazwiskach liter, które są w alfabecie litewskim, lecz w nazwiskach i imionach polskich nie są używane, np. zamiast nazwiska Pukšto — Puksztu, zamiast imienia Pavel — Pawel, ale nie Pawel — powiedział Remigijus Motuzas.

Pawel Kobak

10-lecie stosunków dyplomatycznych

W uczelni Polski — Dzień Litwy

Prestiżowa Wyższa Szkoła Handlowa w Warszawie i Instytut Gospodarki Światowej zorganizowały wczoraj konferencję naukową „Perspektywy współpracy Polski i krajów bałtyckich w kontekście procesów integracji europejskiej. 10-lecie stosunków litewsko-polskich”.

Referat o 10-leciu litewsko-polskich stosunków dyplomatycznych wygłosił doradca prezydenta Litwy Czesław Okieńczyk, natomiast poseł Artur Płocki omówił stan gospodarki litewskiej i kierunki jej rozwoju. Tematem referatu ambasadora Litwy w Polsce Dariusza Degutisa był „Wpływ rozszerzenia Unii Europejskiej na stosunki wzajemne kra-

jów bałtyckiego regionu wschodniego i na ich współpracę z Polską”.

Była ambasador Polski na Litwie, profesor Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie Eufemia Tejchmann dokonała przeglądu perspektyw współpracy Litwy, Polski i obwodu kaliningradzkiego w kontekście rozszerzenia Unii Europejskiej.

Wyższa Szkoła Handlowa w Warszawie już od kilku lat współpracuje z uczelniami litewskimi. Obecnie studiuje w niej 10 studentów z Litwy — zarówno litewscy Polacy, jak i Litwini. W ciągu ostatnich 5 lat tę uczelnię ukończyło 60 studentów z Litwy. (BNS)

Pretensje rosyjskich celników

Kolejki na granicy

Ambasada Łotwy prosi obywateli Litwy, którzy w tych dniach wybierają się przez Łotwę do Rosji, aby w miarę możliwości wybrali inną trasę.

W ostatnich dniach na granicy łotewsko-rosyjskiej, gdy rosyjskie służby celne zaczęły surowiej sprawdzać jadące tranzytem litewskie samochody towarowe, powstały długie kolejki na przejściach granicznych Terechowo-Buraczki i Grebniewo-

Ubilinka. Rosyjscy funkcjonariusze wzmocnili kontrolę litewskich samochodów towarowych jako podejrzanych o przemyt. Władze Rosji wyraziły wobec Litwy roszczenia z powodu przeszło stu spółek, zajmujących się przewozem towarów. Stwierdzono, że przemywane przez nie towary w ciągu dwóch miesięcy wyrządziły budżetowi Rosji straty szacowane na blisko 70 mln rubli (10 mln litów).

(Dokończenie na str. 2)

W NUMERZE

Aktualności — 3

Entuzjasta i propagator skautingu

W roku obchodów 90-lecia powstania Harcerstwa Polskiego, w dniu imienin założyciela polskiego skautingu, Andrzeja Małkowskiego, harcerze i harcerki Wileńskiego Hufca Maryi im. Pani Ostrobramskiej obejmują swoimi sercami wszystkich żyjących i zmarłych Druhów i Druhny z Wileńszczyzny.

Praworządność — 5

Oficjalne potwierdzenie wykrycia przestępstwa

W sprawie zabójstwa trzech mieszkańców Możejek Prokuratura Generalna we środę postawiła w stan oskarżenia Algimantasa Vertelkę, którego nazwisko łączy się z poniewieskim gangiem „Tulpiniai”.

Na luzie — 6

Brytyjczycy dla wilnian

Wystawa młodych malarzy i rzeźbiarzy brytyjskich początku XXI wieku prowokuje nową dyskusję o stosunku sztuki do tradycji, mistrzostwa i rzemiosła.

Być kobietą — 7

Pies — to nie danie!

Brigitte Bardot — znana niegdyś francuska aktorka filmowa a obecnie działaczka ruchu obrońcy zwierząt — zaapelowała do Koreańczyków, by zrezygnowali z jedzenia psów.

Sentencja

Trzymaj rękę na pulsie czasu, byś w każdej chwili mógł chwycić jego łapę!

Lec

Kalejdoskop aktualności

Nowy wariant

Liberałowie zgadzają się z koniecznością reformy emerytur, natomiast wariant, wybrany przez rząd Algirdasa Brazauskasa uważają za bardziej umiarkowany w porównaniu z przygotowanym przez poprzednie rządy.

Oświadczył to wczoraj lider opozycji, starosta sejmowej frakcji liberałów Gintaras Steponavičius. Wyrzucił on ubolewanie z powodu odroczenia początku reformy emerytur i planowanego jej podjęcia dopiero od roku 2004. Steponavičius ubolewał również z powodu ograniczenia do wieku 30 lat kręgu ludzi, bezpośrednio uczestniczących w reformie emerytalnej. Odnotował on, że były rząd liberałów i socjalliberałów proponował, aby w trybie obowiązkowych ubezpieczeń akumulacyjnych ubezpieczać osoby w wieku do 40 lat. Lider opozycji powiedział, że liberałowie jeszcze zapropnują debaty w tej kwestii oraz poszukiwanie kompromisu. Gdy projekt ustawy o reformie systemu emerytur dotrze do Sejmu, liberałowie, jak powiedział Steponavičius, zaczną skłaniać do przyspieszenia reformy.

Litewscy prokuratorzy w Brukseli

Litewscy prokuratorzy w Brukseli uczestniczą w spotkaniu prokuratorów krajów Unii Europejskiej.

Litwę reprezentują zastępca prokuratora generalnego Kęstutis Betingis oraz główna prokurator wydziału stosunków międzynarodowych i pomocy prawnej Laima Čekelienė. Jednym z najaktualniejszych tematów obrad konferencji będzie ochrona prawna wspólnej waluty krajów Unii Europejskiej – euro.

Do pracy w Wilnie przystępuje attache obrony Rumunii

Dzisiaj w Ministerstwie Obrony Kraju zostanie akredytowany pierwszy rezydujący w Wilnie attache obrony Rumunii pułkownik Dumitru Dan-George Sararu.

Zastąpi on pułkownika Neculę Lazara, reprezentującego Rumunię od roku 1998 i rezydującego w Warszawie. Obecnie na Litwie jest akredytowanych 29 zagranicznych attache obrony, w tym 10 rezyduje w Wilnie.

Przeprosiny za Būtingę

Minister ochrony środowiska Litwy Arūnas Kundrotas przeprosił łotewskiego ministra tej branży Władimira Makarowa z powodu kolejnej awarii w terminalu w Būtingė.

Obaj ministrowie uznali potrzebę jak najszybszego zawarcia umowy o rekompensacie strat, wyrządzonych środowisku. Łotwa w związku z tym incydentem zażądała od Litwy dużego odszkodowania finansowego. Trwają negocjacje na temat jego wielkości.

Konsulat honorowy Litwy w Sietle

W amerykańskim mieście Sietle w środę oficjalnie otwarto konsulat honorowy Litwy, którym kierować będzie honorowy konsul Vytautas Lapatinskas.

Uczestniczący w ceremonii ambasador Litwy w USA Vygaudas Ušackas wręczył Lapatinskasowi sztyl konsulatu honorowego Litwy.

Emigracja Żydów litewskich

Prezes Litewskiej Wspólnoty Żydowskiej Simonas Alperavičius uznał za tragedię zwiększony obecnie potok emigracji Żydów z Litwy, uszczuplający i bez tego nieliczną lokalną wspólnotę żydowską.

Oświadczył o tym w wywiadzie dla ukazującego się w językach niemieckim i francuskim w Genewie czasopisma „Shalom”, którego niemal cały numer jest poświęcony przeszłości i teraźniejszości litewskich Żydów. Alperavičius twierdzi, że szczególnie zwiększył się potok Żydów litewskich, udających się do Niemiec.

Bakterie wąglika z Wilna powróciły do USA

Bakterie wąglika wykryte w laboratorium mikrobiologicznym Wileńskiego Centrum Zdrowia Społecznego w tym tygodniu dotarły do Stanów Zjednoczonych.

Jak podaje dziennik „Lietuvos rytas” specjalny pojemnik z zarazkami wąglika początkowo został odwieziony na lotnisko w Rydze, a stamtąd samolotem we wtorek odstawiony do centrum kontroli i prewencji chorób zakaźnych w Atlancie. Przetransportowanie pojemnika z bakteriami wąglika z Wilna do Atlanty służbom amerykańskim kosztowało około 1,5 tys. USD (około 6 tys. litów).

Standardy komputerowej piśmienności

Rada kształcenia ogólnego Ministerstwa Oświaty i Nauki zaaprobowala projekty standardów piśmienności komputerowej uczniów i pedagogów.

Te standardy określają wymagania w zakresie piśmienności komputerowej, które mają być wcielone w życie w szkołach ogólnokształcących Litwy do roku 2006.

„Lietuvos kuras” zostanie zlikwidowany

Wierzyciele bankrutującej spółki handlu detalicznego paliwem „Lietuvos kuras” odrzucili plan sanacji, przygotowany przez spółkę „Eurovista” i postanowili zlikwidować przedsiębiorstwo.

Jak twierdzi pełnomocnik spółki „Draugo petys”, administrującej „Lietuvos kuras” Mečislovas Vitkauskas, likwidacja rozpocznie się nie wcześniej niż w pierwszym półroczu przyszłego roku, gdy ujawni się struktura wszystkich żądań wierzycielskich. (ELTA, BNS)

Podpis Vagnoriusa w sprawie podziału rynku cukru uznano za niezgodny z prawem — Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego

Rząd Gediminas Vagnoriusa naruszył Konstytucję, zezwalając na mocy tajnej decyzji protokolarnej z 22 lipca 1998 roku, duńskiej spółce „Danisco Sugar” na nabycie akcji cukrowni litewskich.

Stwierdził to Sąd Konstytucyjny, który na prośbę grupy posłów Sejmu poprzedniej kadencji zbadał perypetie prawne, związane z koncentracją krajowego rynku cukru.

Powyższą uchwałą ówczesny rząd zezwolił spółce duńskiej na nabycie 75 proc. kapitału zakładowego „Kėdainių cukrus”, 69,31 proc. — „Panevėžio cukrus”, 25,25

proc. — „Marijampolės cukrus” oraz 29,64 proc. — „Pavenčių cukrus”, chociaż nie zaaprobowaly tego Rada Konkurencji i sejmowy Komitet ds. Wsi.

Jak głosi opublikowana uchwała, ta decyzja rządu zezwoliła na koncentrację krajowego rynku cukru, gdy tymczasem regulacja koncentracji rynku należy do gestii państwa. Zgodnie z art. 95 Konstytucji, rząd sprawy administracyjne państwa rozstrzyga na posiedzeniach, przyjmując uchwały większością głosów wszystkich członków rządu. Uchwały rządu podpi-

sują premier i minister odpowiedzialnej branży.

Właśnie tu dopatrzono się sprzeczności z Konstytucją.

„Do protokołu posiedzenia rządu z 22 lipca 1998 roku wpisano decyzję w sprawie prośby spółki „Danisco Sugar” o nabycie akcji przemysłu cukrowniczego, która (decyzja) swą formą oraz trybem podpisów koliduje z art. 95 Konstytucji, a trybem publikacji i wejścia w życie — z zapisaną w Konstytucji zasadą praworządności państwa” — głosi uchwała Sądu Konstytucyjnego. (ELTA)

Posiedzenie rady samorządu rejonu sołecznickiego

Trudno być rolnikiem

(Dokończenie ze str. 1)

Zaznaczył on także ignorowanie mieszkańców rejonu sołecznickiego przez władze odpowiedzialne za zwrot ziemi.

— W ustawie o restytucji ziemi powiedziane jest, że pierwszeństwo w procederze zwrotu ziemi ma miejscowy mieszkaniec. Naszym mieszkańcom zadośćuczyniono za ledwie 45 proc. podań na zwrot ziemi, podczas gdy z podań uzyskanych z innych rejonów — aż 50 proc.

Na zakończenie przewodniczący komitetu rady samorządu rejonu so-

łecznickiego ds. wsi stwierdził: rolnictwo kraju jest zrujnowane. Na to złożyło się kilka przyczyn. Po pierwsze, to zrzeczenie się rynku wschodniego, po drugie, brak ochrony rynku wewnętrznego — przemysł na ogromną skalę artykułów spożywczych, które z całkowitym powodzeniem mogą wyprodukować rodzimi producenci i po trzecie, nieudolny model reformy rolnej.

Uczestnicy posiedzenia przyjęli odezwę do najwyższych władz kraju, w której proszą m. in. o wstąpieniu Litwy do Unii Europej-

skiej wprowadzić 7-letni zakaz sprzedaży ziemi obcokrajowcom, przekazać kwestie regulowania rynku producentom i przetwórcom, podjąć zdecydowane kroki przeciwko przemysłowi artykułów spożywczych, wydzielić więcej środków na proceder odzyskania ziemi przez prawowitych właścicieli, jak najszybciej rozstrzygnąć kwestie przekazania do gestii samorządów wydziałów rolnictwa a także regulacji rolnych, obecnie podlegających powiatom.

Paweł Kobak

Pretensje rosyjskich celników

Kolejki na granicy

(Dokończenie ze str. 1)

Wyszło to na jaw po sprawdzeniu terminali celnych Sankt Petersburga i Moskwy.

W środę ze strony łotewskiej na wjazd do Rosji oczekiwało przeszło 300 samochodów ciężarowych w około 5-kilometrowej kolejce. Jak twierdzą łotewscy pogranicznicy, przewoźnicy będą musieli czekać od 3 do 5 dni.

Funkcjonariusze Litewskiej Służby ochrony Granicy Państwowej nie potrafili powiedzieć, czy w tych dniach zmniejszyły się kolejki samochodów ciężarowych na pograniczu łotewsko-rosyjskim.

Wczoraj ambasada łotewska na

Litwie rozpowszechniła komunikat, w którym prosi obywateli litewskich, udających się do Rosji przez Łotwę, o wybranie innej trasy.

Tymczasem w środę wieczorem łotewskim pogranicznikom wręczono list kierowców samochodów ciężarowych, stojących na przejściu Terechowo-Buraczki, w którym protestują oni przeciwko działalności rosyjskiego urzędu cel i ostrzegają przed zorganizowaniem pikety i przegrodzeniem drogi, informując o ochronie granicy łotewskiej.

Kierowcy samochodów uważają, że jest to znęcanie się nad ludźmi i żądają spotkania z ministrem

komunikacji Łotwy oraz ambasadorem Rosji. List podpisało 90 osób. Został on przekazany łotewskim pogranicznikom w środę wieczorem.

Naczelnik łotewskiej służby ochrony granicy Gunaras Dabuolis poinformował o powstałej sytuacji ministra spraw wewnętrznych.

Dabuolis powiedział, że obecnie sytuacja na pograniczu „jest pod całkowitą kontrolą”.

Poinformował on, że wczoraj Ministerstwo Komunikacji Łotwy zwróciło się do Rosji z prośbą o uregulowanie niebezpiecznej sytuacji na przejściu granicznym Terechowo-Buraczki. (BNS)

Z aresztu do szpitala

Nieszkodliwy oskarżony

Kłajpedzki Sąd Okręgowy postanowił zwolnić z aresztu oskarżonego o pobranie łapówki urzędnika samorządu Kłajpedy Jurgisa Rimę, tym samym spełniając też jego prośbę.

Adwokaci Rimy prosili sąd o cofnięcie aresztu z powodu złego stanu zdrowia oraz w związku z problemami rodzinnymi oskarżonego, twierdzili oni też, że jego zwolnienie nie zaszkodzi śledztwu. Obecnie Jurgis Rima leczy się w szpitalu więziennym w Wilnie.

Przesłuchiowano Henrikasa Daktarasa

W roli świadka

Prowadząc dochodzenie w sprawie zabójstwa prezesa Litewskiej Federacji Bokserskiej Remigijusa Daškevičiusa, w Wileńskiej Prokuraturze Okręgowej został przesłuchany jako świadek niedawno zwolniony z zakładu karnego Henrikas Daktaras, uważany za lidera świata przestępczego w Kownie.

Funkcjonariusze wyjaśniali, czy Daktaras, który opuścił więzienie

w październiku, obcował z Daškevičiusem. Wyników przesłuchania nie skomentowano. Do prokuratury 43-letni „Henyte”, mieszkający obecnie w rejonie kowieńskim, przybył w środę po południu razem ze swoją żoną. Przesłuchanie trwało kilka godzin. Daškevičius, którego zastrzelono w sobotę w Wilnie, został pochowany w środę na „prestiżowym” cmentarzu w Petrašiūnai. Oprac. I. L.

Zamordowali i podpalili — Zacierając ślady

We wsi Paprūdžiai w rejonie kupiskim w środę w nocy po zgazowaniu pożaru znaleziono zwłoki gospodarza, prawdopodobnie zamordowanego.

Według informacji podanej przez strażaków i policję, mocno oparzone ciało 58-letniego Jonasa Šimonisa znaleziono z pętlą z drutu na szyi. Koło domu widniały ślady szamotaniny.

Šimonis w swojej zagrodzie mieszkał samotnie. Pożar po północy zauważyli sąsiedzi, mieszkający w odległości pół kilometra. Gdy przybyła straż pożarna, ani domu, ani znajdującego się w nim mienia uratować już się nie dało. Jedyne ocalałe zabudowanie gospodarza, w którym znajdowały się zwierzęta domowe. Porządnie żyjący mężczyzna prowadził gospodarstwo, nie używał środków odurzających. Prawdopodobnie przestępca przyszli do jego zagrody w poszukiwaniach pieniędzy lub drogich rzeczy. Dom podpalamo, chcąc zatrzeć ślady przestępstwa. Oprac. I. L.

Posiedzenie Zarządu Głównego ZPL Szykuje się raport

27 listopada odbyło się posiedzenie Zarządu Głównego Związku Polaków na Litwie, na którym rozpatrzono projekt raportu o stanie oświaty polskiej na Litwie oraz wybrano nowego sekretarza odpowiedzialnego ZG ZPL.

Jak poinformował prezes Zbigniew Balcewicz, wśród wielu kwestii, m. in., omówiono założenia projektu raportu o sytuacji mniejszości polskiej na Litwie w świetle litewsko-polskiego Traktatu o przyjaznych stosunkach i dobrosąsiedzkiej współpracy oraz Konwencji Ramowej o ochronie mniejszości. Wybrano roboczą grupę do opracowania projektu raportu. Podjęto również decyzję o przygotowaniu – wspólnie z Macierzą Szkolną – projektu raportu o stanie oświaty polskiej na Litwie.

Nie tak dawno Związek Polaków wystosował list otwarty do mi-

nistra oświaty i nauki Monkevičiusa w sprawie ustaleń nowego projektu o oświacie mniejszości narodowych. Niestety, z odpowiedzi, jaka nadeszła z ministerstwa, wynika, że propozycje i poprawki, wymienione w liście otwartym, nie zostały uwzględnione. Zdecydowano jeszcze raz wrócić do tematu, opracowując raport o stanie oświaty polskiej na Litwie.

W organizacjach podstawowych trwa ewidencja członków ZPL. Zalecono, aby zakończyć tę pracę do 1 lutego 2002 roku.

Odbyły się też wybory sekretarza odpowiedzialnego ZG ZPL. Wybrano Edwarda Trusewicza, z zawodu pedagoga, kierownika zespołu „Stare Troki”. Przedtem tymczasowo obowiązki te pełnił Mieczysław Jancewicz.

Jadwiga Podmostko

Z okazji 90-lecia powstania Harcerstwa Polskiego Entuzjasta i propagator skautingu

W roku obchodów 90-lecia powstania Harcerstwa Polskiego, w dniu imienin założyciela polskiego skautingu, Andrzeja Małkowskiego, harcerze i harcerki Wileńskiego Hufca Maryi im. Pani Ostrobramskiej obejmują swoimi sercami wszystkich żyjących i zmarłych Druhów i Druhnę z Wileńszczyzny, szczególnie z lat 1911-1939-1956. W roku 2002 będziemy świętować 90-lecie Harcerstwa w Wilnie i na Wileńszczyźnie. Dlatego Andrzej Małkowski, wielki duchem i czynem, wzywa nas do pamiętania w święto Andrzeja Apostoła o Was i wszystkich, którzy oddali życie za wolność wiary i Ojczyzny. **Dziękujemy Wam! Pamiętamy i przyrzekamy. Czuwaj!**

Andrzej Małkowski (31. X. 1888 – 15. I. 1919) – jeden z twórców polskiego skautingu, wybitny instruktor i teoretyk harcerstwa, działacz polskich organizacji młodzieżowych i niepodległościowych. Urodził się w Trąbkach k. Kutna w rodzinie ziemiańskiej o tradycjach patriotycznych i żołnierskich. Uczył się w Warszawie, Tarnowie, Krakowie i Lwowie, gdzie w 1906 roku w VI Szkole Realnej uzyskał świadectwo dojrzałości. Był współzałożycielem abstynenckiej organizacji uczniów krakowskich „Młodzież”. W 1908 roku rozpoczął studia na Wydziale Budowy Maszyn Politechniki Lwowskiej. W kwietniu 1910 roku przeniósł się na Uniwersytet Jana Kazimierza, którego nie ukończył. W listopadzie 1909 roku otrzymał do przetłumaczenia (za karę) klasyczny podręcznik twórcy skautingu Roberta Baden-Powella „Scouting for Boys”. Po zapoznaniu się z jego treścią Małkowski stał się entuzjastą i propagatorem skautingu na ziemiach polskich: w latach 1909 – 1912 brał udział we wszystkich pracach mających na celu rozwijanie skautingu polskiego. W czasie pierwszego kursu skautowego 20. III – 21. V. 1911 omawiał poszczególne rozdziały przygotowywanego przez siebie podręcznika. W okresie kwiecień – lipiec 1911 ukazywała się arkuszami jego praca „Scouting” jako system wychowania młodzieży – pierwsza polska książka o skautingu. Małkowski wszedł w skład pierwszej Komendy Skautowej, następnie Naczelnej Komendy Skautowej we Lwowie. W październiku 1911 rozpoczął wydawanie „Skauta”, który wkrótce zdobył niezwykłą poczytność. Małkowski traktował skauting jako no-

wy styl życia i metodę odrodzenia młodzieży. W marcu 1912 roku wyjechał do Londynu w celu zebrania materiału do nowego wydania swej książki. Po powrocie został odsunięty od pracy w „Skaucie” i Naczelnej Komendzie Skautowej. W 1913 roku zorganizował wycieczkę skautową na III Wszchbrytyjski Zlot Skautów w Anglii, gdzie nad polskim obozem powiewała biała – czerwona flaga i używano nazwy kraju wymazanego z mapy świata. Za wybitne zasługi Małkowski otrzymał od Baden-Powella skautowy medal „Za zasługi”. W czerwcu 1913 roku Małkowski przeniósł się do Zakopanego, gdzie wziął ślub z Olgą Drahonowską. Wraz z wybuchem wojny wstąpił na krótko do Legionów Piłsudskiego. W wyniku próby utworzenia niepodległej Rzeczypospolitej Podhalańskiej musiał opuścić Zakopane. Udał się do Anglii, a potem do Stanów Zjednoczonych, gdzie zakładał polskie drużyny skautowe wśród wychodźstwa. Od IX. 1915 do IX. 1916 roku pełnił funkcję skautmistrza związkowego w Związku Sokołów Polskich w Ameryce. Próbował zorganizować z „Sokołów” Legion Polski do walki z Niemcami. Wobec braku poparcia ze strony władz związku przybył do Kanady, gdzie wstąpił w grudniu 1916 roku do wojska. W styczniu 1917 roku wraz z grupą „Sokołów” został przyjęty do Wojskowej Szkoły Piechoty, którą ukończył w kwietniu tegoż samego roku. Następnie służył w armii kanadyjskiej, walczył na froncie we Francji. Wysłany w misji wojskowej do polskich oddziałów w Odessie, zginął 15. I. 1919 roku w wyniku zatonięcia statku, którym płynął.

Oprac. **dh. Dorota Siwińska**
Rada WHM

Sylwetka kandydata plebiscytu „Polak Roku 2001”

Minister szkolnictwa polskiego

Józef Kwiatkowski od roku 1993 pełni funkcje prezesa Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”. Jest współzałożycielem tegoż Stowarzyszenia, które powstało w roku 1990.

Ukończył Uniwersytet Leniński im. Hercena w roku 1964. Całe życie pracował w szkolnictwie jako nauczyciel i kierownik szkół na Wileńszczyźnie, w latach 80 był st. specjalistą MON Litwy, przez pewien czas zajmował stanowisko kierownika wydziału oświaty rejonu wileńskiego. Obecnie jest radnym Rady m. Wilna z ramienia AWPL, wiceprzewodniczącym Komitetu ds. Kultury, Oświaty, Sportu i Młodzieży. Jest kawalerem Krzyża Oficerskiego Orderu Zasługi RP.

W polskim środowisku pedagogicznym oraz w kuluarach odpowiedzialnych resortów litewskich jest nazywany ministrem szkolnictwa polskiego na Litwie. Gdy się spojrzy na to, co robi dla szkoły polskiej sam Józef Kwiatkowski oraz Stowarzyszenie „Macierz Szkolna”, którym kieruje, nie ma w tym nieoficjalnym tytule ani krzty przesady. Choć sam prezes uważa, że to nauczycielom naszym szkolnictwo polskie zawdzięcza sukcesy. A największym sukcesem jest to, że szkoła polska na Litwie zaistniała w latach powojennych i funkcjonuje do dziś.

– Gdyby nie tytaniczna praca nauczycieli, spotkałby nas los taki,

Koncert w kościele św. Jana

Anna Seniuk — znów w Wilnie

Pod auspicjami Instytutu Polskiego w sobotę o godz. 18 odbędzie się koncert z cyklu „Verba Sacra” (wstęp wolny).

Będzie to koncert pt. „Bogurodzica, albo najstarsze pacierze polskie i litewskie”. Udział wezmą Anna Seniuk (Polska), aktor Ramūnas Abukevičius i dziewczęcy chór Uniwersytetu Wileńskiego „Virgo”.

„Verba Sacra” – to projekt dla uczczenia Wielkiego Jubileuszu. Jego realizację rozpoczęto w 2000 roku w Poznaniu, w formie cyklu „Modlitwy katedr polskich”, który od samego początku spotkał się z bardzo szerokim oddźwiękiem społecznym i został uznany za jedno z najbardziej spektakularnych wydarzeń Roku Jubileuszowego w Polsce.

Liczbę uczestników cyklu tych imprez oceniono na co najmniej 50 000 osób. Od stycznia roku ubiegłego odbywała się co miesiąc prezentacja jednego tekstu biblijnego w formie uroczystej recytacji przez aktora. Aktorów wspierali wybitni konsultanci teologiczni, literaturoznawcy i historycy.

Program „Bogurodzica, albo najstarsze pacierze polskie i litewskie” w wykonaniu Anny Seniuk i Ramū-

Fot. archiwum

jak rodaków na Białorusi. My zaś potrafiliśmy przetrwać – powiedział Kwiatkowski.

Władze oświatowe Litwy niejednokrotnie podejmowały działania z zamiarem wprowadzenia pewnych ograniczeń w pracy szkół mniejszości narodowych. Niektórym udało się zapobiec.

– Rzecz zrozumiała, że nawet na mały sukces składa się ogrom pracy nauczycielstwa, aktywności „Macierzy Szkolnej” – zauważył skromnie prezes. – Niedawno publicznie dyskutowaliśmy nad projektem założeń, dotyczących szkolnictwa mniejszości narodowych. Nauczycielstwo polskie otwarcie i stanowczo wyraziło zdanie, że nauczanie w języku ojczystym ma być na poziomie szkoły średniej, a nie, jak zakłada się w projekcie na poziomie szkoły podstawowej.

Józef Kwiatkowski, jako wiceprzewodniczący komitetu ds. oświaty samorządu m. Wilna, pracuje nad projektami zreformowania szkół miejskich. Zmiany zapowiadają się ogromne, to też szuka się najbardziej optymalnego wariantu. Ile gimnazjów polskich trzeba w Wilnie? Na bazie jakich szkół? Jak pogodzić interesy poszczególnych dyrektorów szkół z przebiegiem reformy szkolnictwa polskiego. Trudne to sprawy, potrzebujące wiele czasu i wnikliwej analizy.

– Byłem wzruszony tak uroczystym wręczeniem medali dla nauczycieli za zasługi dla szkolnictwa, które się odbyło ostatnio w rejonie sołecznickim. To właśnie tym pedagogom należy się ogromne uznanie, bo zawdzięczając im, dziś ludziom sędziwym, prawdziwym siłaczkom, mamy szkołę polską na niezłym poziomie.

Prezes się cieszy, że Macierz dostrzegła nasze starania o zachowanie polskości na Litwie. Swoje odznaczenie – Krzyż Oficerski – uważa za świętość.

Dodajmy, że jest pierwszym działaczem polskim na Litwie, który otrzymał tak wysokie odznaczenie z rąk prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego. Józef Kwiatkowski jest też posiadaczem nagrody Fundacji Popierania Kultury Polskiej POLKUL FOUNDATION.

Krystyna Adamowicz

Anna Seniuk, znana polska aktorka filmowa i teatralna, wystąpi w kościele św. Jana

Fot. archiwum

nasa Abukevičiusa rozszerza projekt poza granice Polski. Przypomnijmy jeszcze, że Annę Seniuk już gościliśmy w Wilnie we wrześniu br., i to

w podwójnej roli, jako aktorkę, która deklamowała urywki z „Pana Tadeusza” oraz jako reżysera opery radiowej „Balladyna”. A. P.

Serdecznie zapraszamy na ZABAWĘ W IZBIE ANDRZEJKOWEJ

Dzisiaj o godz. 18 do Domu Kultury Polskiej w Wilnie

W programie:

- * andrzejkowe wróżby,
- * gry, konkursy,
- * przedstawienie,
- * tańce,
- * wiejski poczęstunek,
- * wspólne śpiewanie,

a wszystko to będzie się odbywało pod dźwięki kapeli i zespołu estradowego

PRZYJDŹ KONIECZNIE, ABY SIĘ WSPÓLNIE WYTAŃCZYĆ NA CAŁY OKRES ZBLIŻAJĄCEGO SIĘ ADWENTU!

Wstęp 5 Lt, dla Andrzejów (po okazaniu dokumentu tożsamości) wstęp wolny

ZRÓB PREZENT ŚWIĄTECZNY BLISKIEJ OSOBIE!

Sprezentuj świąteczny numer „Kuriera Wileńskiego”, w którym zostaną zamieszczone Twoje pozdrowienia bliskiej Ci osobie!

Od 1 do 19 grudnia włącznie, w każdym numerze „Kuriera Wileńskiego” będziemy drukować „KUPON ŚWIĄTECZNY”. Należy w nim wpisać pozdrowienia osobie, której chcesz złożyć życzenia. Pozdrowienia z wszystkich kuponów, przysyłanych lub dostarczonych do redakcji przez naszych Czytelników do 19 grudnia, zostaną zamieszczone w świątecznym numerze „Kuriera Wileńskiego” 22 grudnia!

Konkurs

"Dziewczyna "Kuriera 2001"

Bożena Daszkiewicz. Jestem uczennicą klasy 10 Szkoły Średniej im. Jana Pawła II. Uwielbiam chodzić na dyskoteki, a także słuchać muzyki. Interesuję się historią i językiem niemieckim. Moje hobby — to tańce i sport. Zawsze jestem wesoła i na co dzień towarzyszy mi uśmiech.

Atrakcyjne nagrody

Na laureatki czekają trzy nagrody główne. Zostaną wybrane Dziewczyny: "Kuriera" oraz dwie wice (I i II) — nagrody główne; Czytelników, Publiczności, Elegancji, Foto, Talentu. Zostaną również wylosowane nagrody specjalne. Wielkie show z loterią, muzyką, śpiewem, tańcem odbędzie się tradycyjnie 6 stycznia, na Trzech Króli. O godzinie i miejscu imprezy poinformujemy dodatkowo.

Cześć! Nazywam się Iwona Rynkiewicz, mam 16 lat. Uczę się w klasie 10e w Szkole Średniej im. Wł. Syrokomli w Wilnie. Jestem wesołą, dosyć ciekawą, wrażliwą osobą, koleżanką. Lubię przyjaźnić się z czymś lub kimś, to dla mnie jest nowe. Także uczęszczam do szkoły muzycznej. Gram na pianinie już 9 lat. Mam zamiar również dalej studiować muzykę.

Konkurs „Kuriera Wileńskiego” i Konsula Generalnego RP w Wilnie „Polak Roku 2001”

Zgłoszenia na wybranego kandydata (-tki) z finałowej dziesiątki, do której weszli ks. Józef Aszkiewicz, Leokadia Januśauskienė, Zygmunt Klonowski, Józef Kwiatkowski, Zofia Matarewicz, Zbigniew Maciejewski, Aleksander Popławski, Hanna Szumiło, Waldemar Tomaszewski oraz Halina Turkiewicz, należy zgłosić na kuponie, który zamieszczamy obok.

Uwaga! Na jednym kuponie (nie kserować!), można wpisać nazwisko tylko jednego kandydata. Zgłoszenia prosimy nadsyłać do 31 grudnia br. na adres redakcji z dopiskiem „Polak roku”. Na kuponie prosimy wpisać swoje imię, nazwisko i adres, ponieważ każdy kupon będzie uczestniczył w loterii.

Informacja pod nr tel. 60 84 44.

Zgłaszany kandydat:
.....
.....
Imię, nazwisko, adres i telefon zgłaszającego:
.....
.....
.....

Gwiazdy mówią, że dziś ...

BARANY gotowe są teraz gdzie się zapisać, stać się członkami jakiegoś klubu, zrzeszenia, funduszu... Będą Barany rozkręcać jakieś wspólne akcje wraz z innymi i będą chciały, aby wszyscy robili to samo, co one.

BYKI staną oko w oko z potężnymi pokusami: zobaczą coś, co od razu zapragną mieć, i to niezależnie od ceny. Dotąd Byki długo się zastanawiały, a teraz podejmą decyzje, i to często niezgodnie ze swoimi wcześniejszymi przemyśleniami.

Do **BLIŹNIĄT** stosuje się powiedzenie więcej szczęścia niż rozumu. Sprawy zaplanowane mogą się nie udać, ale w zamian spotkają Bliźnięta różne miłe, ale zupełnie niezaskuszone niespodzianki.

RAKI będą społecznie zaangażowane i więcej niż zwykle ludzi będzie do nich miało jakieś sprawy. Ktoś może dziś w życie Raka wkroczyć z całym impetem — a może nawet z buciarą. Nie dajcie się, Raki, zdominować.

LWY będą niepoprawnymi optymistami i fantastami. Będzie im się zdawało, że co pomyślą, to się stanie, i że wszyscy wokół będą im świadczyć dobrodziejstwa. Po tem przyjdzie otrzeźwienie, ale na razie będzie miło.

W życiu **PANIEN** zanosi się na przejście przez strefę zawirowań i zakłóceń. Będą się Panny uczyć na błędach. Będą brać Panny udział w zażartych dyskusjach.

WAGI znajdują się w sieci układów i powiązań, i jak coś naprawią albo posuną do przodu, to jednocześnie inną rzecz popsują. Na szczęście będą mieć Wagi do czynienia z mnóstwem ciekawych ludzi i to im osłodzi ten dzień.

SKORPIONY poczują się odpowiedzialne za innych, będą jaśniej niż zwykle dostrzegać cudze błędy i będą się starały pomagać tym błądzącym. Wielkich sukcesów na tym polu nie obiecuję — chociaż dzień minie na różnych ciekawych zajęciach.

STRZELCE występować będą w roli tych, którzy coś lepiej wiedzą, na czymś się lepiej znają — a może nawet będzie tak, że bez Strzelca nie odbędzie się jakieś zebranie albo inna gromadna impreza.

KOZIOROŻCE ulec mogą pokusie, żeby zwolnić tempo i pozwolić sobie na wypoczynek — a nawet mogą pewne dość ważne sprawy potraktować po lebkach. Miejmy nadzieję, że to tylko chwilowa słabość.

Wokół **WODNIKÓW** znajdzie się większa niż zwykle liczba osób, na które Wodniki mieć będą wpływ. Tak będzie zarówno w życiu publicznym, jak i prywatnym. Niektórzy będą szczęśliwi, że Wodnik właśnie do nich wrócił albo nawet czegoś zażądał.

RYBY cieszyć się będą powodzeniem i popularnością. Jeśli się wybieracie, Ryby, na jakieś zebranie, to na własną odpowiedzialność, bo możecie zostać wybrane do władz.

Nowy hotel w pobliżu Sejmu

Pięć nowoczesnych komfortowo urządzonych apartamentów
Sala konferencyjna
Parking strzeżony
Łączność: telefon, faks, internet
Śniadanie
Visa, EC/MC, Globus

Tel./faks 370 2 75 24 95
E-mail: arsviva@post.omnitel.net

HOTEL ARS VIVA

Liubarto 17, Vilnius 2004, Lietuva URL: <http://www.omnitel.net/arsviva>

**INTENSYWNY KURS TAŃCA TOWARZYSKIEGO
DLA POCZĄTKUJĄCYCH
dla dzieci, młodzieży i dorosłych****W ramach zajęć:**

- Tańce standardowe: Walc angielski i wiedeński, Tango, Foxtrot, Quistep;
- Tańce latynoamerykańskie: Cha-cha, Rumba, Samba, Jive;
- Tańce integracyjne.

Miejsce: Szkoła im. Jana Pawła II w Wilnie, ul. Rygos 10
Termin: 30.11 — 2.12. 2001 r.

- Piątek (30. 11) — rozpoczęcie o godz. 16.00 dla dzieci i młodzieży, o godz. 18.00 dla dorosłych;
- Sobota (1.12) — 9.00 - 13.00 dzieci i młodzież, 16.00 - 20.00 dorośli
- Niedziela (2.12) — (przed południem) do uzgodnienia.

Odpłatność za całość — dzieci i młodzież — 5 litów, dorośli — 15 litów. Wszystkie zgłoszenia w godz. 18.00 - 21.30 przyjmuje Halina Kałmyk, pod nr tel. 44 68 25 oraz Julia Darina pod nr tel. 72 39 79.

Serdecznie zapraszam!
Instruktor Zbigniew Żołądziejewski

Uśmiechnij się

Czuczka dzwoni na lotnisko.
— Ile czasu trwa przelot Moskwa-Jakuck?
— Chwileczkę...
— Dziękuję. ***

Czuczka wraca pociągiem cały posiniaczony. Jego pytają:
— Co się stało?
— Jechałem na górnej półce i cały czas padałem.
— Trzeba było się zamienić z kimś.
— Nie mogłem, tam nikogo nie było. ***

W muzeum przewodnik pokazuje na wazę i mówi:
— Druga połowa trzeciego wieku przed naszą erą.
— A gdzie pierwsza połowa?
— pyta Czuczka. ***

Jeden Czuczka do drugiego: jednak mnie chcieli dać w mordę.
— Skąd wiesz?
— Gdyby nie chcieli, to by nie dali. ***

Prowadzą dwóch Czuczków na rozstrzał.
— Uciekajmy — mówi jeden.
— A gorzej nie będzie?

W zatrzymaniu zabójców przeszkodziły brak pieniędzy oraz... mass media

Oficjalne potwierdzenie wykrycia przestępstwa

W sprawie zabójstwa trzech mieszkańców Możejek Prokuratura Generalna we środę postawiła w stan oskarżenia Algimantasa Vertelkę, którego nazwisko łączy się z poniewieskim gangiem „Tulpiniai”.

40-letni Vertelka jest trzecią aresztowaną osobą, której przedstawiono takie oskarżenie. W ubiegłym tygodniu o zabójstwo z premedytacją Gediminas Kjesusa, jego syna i kierowcy oskarżono 35-letniego Virginijusa Baltušisa i 33-letniego Sigitasa Raišelisa. Zatrzymano ich na okres trzech miesięcy, Vertelkę na razie – na 10 dob. Adwokat tego ostatniego Kęstutis Stungis powiedział, że jego klient kategorycznie neguje oskarżenia i nazywa je „fabrykowaniem sprawy”.

Na podstawie podejrzenia, że Algimantas Vertelka uczestniczył w porwaniu Kjesusa, jego syna i kierowcy oraz w wymuszaniu mienia, był on zatrzymany latem ubiegłego roku, wkrótce po zaginięciu tych osób. Jednakże z powodu braku dowodów, nie postawiono go w stan oskarżenia. Podczas rewizji w mieszkaniu w Nerindze, gdzie Vertelka mieszkał ze swoją żoną, funkcjonariusze znaleźli w jego spodniach około pół grama heroiny. Vertelkę aresztowano i przez pewien czas oskarżano o nielegal-

ne posiadanie narkotyków. Później jednak Sąd Najwyższy anulował oskarżenie, ponieważ zabrakło bezpośrednich dowodów.

Po dłuższej operacji policji i prokuratur ustalono, że Kjesusa i jeszcze dwie osoby 6 lipca 2000 r. porwali i zabili znani z okrucieństwa przestępcy z poniewieskiego gangu „Tulpiniai”. W niedzielę koło Poniewieża wykopano szczątki ciał ludzkich, które, jak się przypuszcza, są zwłokami trzech mieszkańców Możejek. Prawie w tym samym czasie zatrzymano trzech podejrzanych – członków bandy „Tulpiniai”.

Jak podają źródła informacji, porwanie i zabójstwo byłego dyrektora „Mažeikių nafta”, jego syna i kierowcy, wykryto „w sensie operatywnym” po upływie czterech miesięcy od dokonania przestępstwa, jednakże w zatrzymaniu zabójców przeszkodziły brak pieniędzy i mass media. Jak stwierdza się w oświadczeniu, po ustaleniu przez funkcjonariuszy kręgu podejrzanych, kilka dzienników litewskich zamieściło informację o poszukiwaniach podejrzanych osób, opublikowano też ich zdjęcia. Prawdopodobnie, po tym podejrzani potrafili się ukryć przed wymiarem sprawiedliwości, a banda „Tulpinasów” zlikwidowała niektóre osoby, związane z zabójstwem Kjesusa, jego syna i kierowcy.

W tym tygodniu Algimantas Vertelka został postawiony w stan oskarżenia w sprawie zabójstwa trzech mieszkańców Możejek
Fot. Marian Paluszkiwicz

Zdaniem Departamentu Policji, członkowie gangu czuli się bezkarni i nie spodziewali się, że ich przestępstwa zostaną wykryte. Wykrycie przestępstw, dokonanych przez nich, komplikowało to, że przedstawiciele świata przestępczego wiedzieli o ograniczonych możliwościach technicznych i materialnych policji. „Wykrycie szczegółowo zaplanowanego i dokonanego porwa-

nia i zabójstwa Kjesusa, jego syna i kierowcy wskazało, że policja litewska ma potencjał, jeśli chodzi o wykrywanie skomplikowanych przestępstw. Bardzo szkoda, że bardzo często niedostateczne finansowanie policji powoduje, iż śledztwo nie jest prowadzone wystarczająco szybko i na odpowiednim poziomie” – stwierdza się w oświadczeniu.
Oprac. I. L.

Litwa kryminalna w statystyce

Zwiększa się handel ludźmi

W styczniu-październiku br. na Litwie zanotowano ponad 67.000 różnych przestępstw. W porównaniu z takim samym okresem roku ubiegłego liczba przestępstw zmniejszyła się o 0,4 proc.

O ponad 3 proc. zmniejszyła się liczba zabójstw z premedytacją, ciężkich obrażeń ciała, gwałtów, kradzieży. O 9 proc. spadła liczba chuligańskich ekscesów. W ciągu 10 miesięcy dokonano lub próbowano dokonać zabójstwa 313 mieszkańców Litwy, jeszcze 354 osoby doznały poważnych obrażeń ciała.

Więcej przestępstw „narkotykowych”

Nadal budzą niepokój policji przestępstwa, związane z narkotykami i środkami psychotropowymi. Tego rodzaju przestępstw w ciągu 10 miesięcy br. zanotowano o 30 proc. więcej niż w takim

samym okresie roku ubiegłego. Funkcjonariuszom udało się wykryć ponad 42 proc. wszystkich przestępstw: około 80 proc. zabójstw, 78 proc. gwałtów, 67 proc. – ciężkich obrażeń ciała. Wykryto około 88 proc. przestępstw, związanych ze środkami odurzającymi. Zatrzymano ponad 22.000 osób, które postawiono w stan oskarżenia: 6.000 z nich już wcześniej były karane, ponad 3.000 – to nastolatki.

Tysiąc i jeden poszukiwanych

W tym tygodniu pogranicznicy zatrzymali trzy osoby, poszukiwane przez policję. Na pograniczu z Rosją ujęto 38-letnią mieszkankę Szawel, którą dotychczas uważano za zaginioną, oraz 46-letniego mieszkańca Kowna, poszukiwanego z powodu nie zapłaconej kary. Policja graniczna zatrzymała również de-

portowanego z Berlina 18-letniego mężczyznę, którego janiška policja szukała jako ukrywającego się przed śledztwem.

W tym roku pogranicznicy zatrzymali już 1001 osób, ukrywających się przed praworządnością. W roku ubiegłym w ciągu takiego samego okresu takich zatrzymanych było o połowę mniej – 479. Wśród ujętych – najwięcej jest Litwinów – 951 osób. Zatrzymano 28 Łotyszów, 6 Rosjan, 3 Polaków i 3 osoby nie posiadające obywatelstwa.

Żywy towar

Tym niemniej, według policji, obecnie poszukuje się prawie 3.600 osób. Najwięcej osób poszukuje policja Wilna i innych wielkich miast Litwy.

W ciągu kilku ostatnich lat prawie nie zmienia się liczba osób zaginionych. W ciągu 10 miesięcy br.

poszukiwano 1.153 osoby zaginione bez wieści. 57 proc. tej liczby – to mężczyźni, reszta – kobiety i dzieci.

Podczas jednej z narad na szczeblu instytucji praworządności i socjalnych omawiano problem handlu ludźmi. Zauważono, że liczba spraw karnych z każdym rokiem się zwiększa. Sprawy te są bardzo skomplikowane, ponieważ poszkodowani niechętnie składają zeznania, zmieniają je. Brak również dowodów. Oprócz tego, mija zbyt wiele czasu, póki z innych państw nadchodzi zapytania dotyczące przyszczalnego handlu ludźmi.

Pierwsza taka sprawa na Litwie była wszczęta w 1999 r. W tamtym roku wytoczono ogółem trzy podobne sprawy, w 2000 roku – 4, w bieżącym – 8. Jak dotąd, żadna sprawa nie dotarła do sądu. Sądy litewskie nie mają praktycznego doświadczenia w ich rozpatrywaniu.

Oprac. I. L.

Młody inwalida zginął w płomieniach

Pożar na Żyrmunach

Wczoraj rano w Wilnie, w 5-piętrowym bloku przy ulicy Żyrmunų 60 wybuchł pożar. O godz. 10.40 na miejsce wypadku przybyli strażacy z wileńskiej jednostki straży pożarnej nr 6.

Z wybitego przez strażaków okna, z wylamanych drzwi mieszkania na piętrze wydobywały się kłęby czarnego dymu. Wreszcie woda z węży dwóch wozów strażackich załapała ogień w mieszkaniu. Do akcji wkroczyli ratownicy w maskach gazowych. W mieszkaniu prawdopodobnie znajdował się człowiek. Po niespełna minucie poszukiwań wyszli na zewnątrz z opuszczonymi głowami. Jak powiedział Vytautas

Matulaitis, kierownik zmiany, nie było już kogo ratować...

Na własnym tapczanie spalił się właściciel mieszkania, Siergiej Poznaniakow (ur. w 1965 r.), który prawdopodobnie sam spowodował pożar, paląc papierosa w pościeli.

Na podwórzu wjechała na sygnale karetka pogotowia. Kobiety w białych kitlach, powiadomione przez strażaków o trupie, rezygnują z wejścia do środka spalonego mieszkania. „Nic tu już po nas... Teraz czas na ekspertów z policji, my już tylko wezwiemy służbę specjalną, która przewiezie ciało do kostnicy” – stwierdziły.

Jak opowiedzieli sąsiedzi, Sier-

Zanim strażacy dostali się do mieszkania, nie było już kogo ratować

Fot. Marian Paluszkiwicz

giej Poznaniakow był inwalidą pierwszej grupy, cierpiał na stwardnienie rozsiane, nie władał nogami. Niedawno miał operację głowy.

Na dzień przed śmiercią żona przywoziła go ze szpitala do domu...

Aleksander Borowik

Kryminały

Gwałt

We środę w Wilnie próbowano dokonać gwałtu na dwuletniej dziewczynce. Jak poinformował Główny Komisariat Policji, około godz. 15. medycy pogotowia ratunkowego zawiadomili, że do antokolskiego szpitala dziecięcego z domu na ul. Krokuvos przywieziono dziecko. Przypuszcza się, że dziewczynka została zgwałcona albo próbowano tego dokonać. Lekarzy wezwała matka, która zauważyła, że córka krwawi. Zatrzymano podejrzanego – 31-letniego pijanego ojca dziecka. Jak poinformowano redakcję w komisariacie policji nr 1, dochodzenie prowadzi Wileńska Prokuratura Dzielnicowa. Nic konkretnego na razie stwierdzić nie można, dopóki nie będą znane wyniki ekspertyzy.

Brat na brata

We środę około godz. 20.30 w domu we wsi Žvainiai, znaleziono zwłoki 28-letniego mężczyzny z raną kłutą klatki piersiowej. Policjanci osadzili w areszcie nietrzeźwego 21-letniego brata ofiary, którego podejrzewa się o zabójstwo. Policja kretyndzka prowadzi śledztwo również w sprawie innego zabójstwa. 25 listopada do szpitala z ul. Laisvės przywieziono rannego 63-letniego E. L. We środę po południu mężczyzna zmarł.

Szczególnie niebezpieczny

Wileński Sąd Okręgowy uznał mieszkanka Wisagini, 40-letniego Iwana Budinasa za szczególnie niebezpiecznego recydywistę. Za zamordowanie kierowcy prywatnej firmy, organizowanie drugiego zabójstwa i inne przestępstwa Budinas został skazany na 20 lat więzienia. Całe jego mienie zostanie skonfiskowane. 23-letnia wilenianka Anna Andruszkiewicz, która wiedziała o dokonanych przestępstwach, ale nie zawiadomiła policji, została skazana na 10 lat pozbawienia wolności. Sąd dodał nie odbytą karę za inne przestępstwa i ostateczny wyrok brzmi – 11 lat. 6 grudnia roku ubiegłego Budinas zamordował Romasa Deveikę. Przypuszczał on, że Deveika ma przy sobie pieniądze. Sam Budinas był dłużny 12.000 litów innej osobie. Po zabójstwie Budinas zrabował portfel, 120 litów, telefon komórkowy, prawo jazdy i inne dokumenty. Później Budinas próbował usunąć osobę, której był dłużny.

Nie pozwolili umrzeć

Kłajpedzki Sąd Okręgowy zwolnił od odpowiedzialności karnej mieszkańca Kłajpedy Ramundasa Mineikisa, oskarżonego o wzięcie zakładnika. Psychiatrzy ustalili, że 32-letni Mineikis cierpi na nieuleczalne schorzenie psychiczne i jest nieopracowany. Skazano go na przymusowe leczenie w warunkach wzmocnionej obserwacji. W październiku roku ubiegłego Mineikisa przywieziono do szpitala z raną kłutą brzucha. W sali operacyjnej mężczyzna wydobyl sobie nóż z brzucha i sterroryzował nim stojącą obok pielęgniarkę. Pacjent żądał, aby mu pozwolono umrzeć. Po nieudanych negocjacjach Mineikis został ranny przez funkcjonariusza „Arasu”.

Oprac. I. L.

Rammstein w formalinie?

Niemiecka formacja Rammstein koncertowała w Wilnie 21 listopada, ale ten koncert na długo zostanie w pamięci fanatyków zespołu. Chodzi tu nie tylko o niezwykle efekty pirotechniczne, spalone włosy i rzęsy fanów, napierających na scenę w pierwszych szeregach, ale także o dość nietypowy jej wystrój. Najbardziej efektownymi, budzącymi „miłe” uczucie w żołądku elementami były kawałki ciała (nogi, ręce, szyja itd.) zamknięte w szklanych naczyniach wypełnionych formaliną. Na szczęście, wspomniane części ciała nie należały do żadnego z członków zespołu Rammstein, bo kiedy ukazali się na scenie w samych majteczkach, mieli wszystko na miejscu.

Rzęsy, włosy i... ręka

„Najbardziej efekty specjalne kapeli Rammstein dawały się we znaki tym najbliższej sceny — opowiada fanka Niemców, — kiedy wokalista zaczął zionąć ogniem, a płomień buchał przez całą scenę, czułam jak zaczynają kurczyć mi się włosy. Rzęsy też”.

Nic w tym dziwnego. Przecież sam wokalista także się doigrał, poparzył podczas występu rękę, co się zdarzyło po raz pierwszy.

Kosmo, to geje?

Podczas prezentacji debiutanckiego albumu zespołu Kosmo „Ten, kur veda širdis” w portalu internetowym www.delfi.lt aż siedem razy padło pytanie, czy chłopcy z formacji Vaidotas i Vilius nie są gejami.

— Niestety, musieliśmy zawieść niektórych facetów i odpowiedzieć „nie” — powiedział z rozbraianiem wokalista Kosmo Vaidotas.

Rasa, rzeczniczka prasowa firmy fonograficznej „Bomba Records” powiedziała, że wystarczy, aby zespół składał się z samych chłopców, a już są powody, aby nazywać ich gejami.

— Tak było z zespołem Delfinai, z Pikaso, tak jest też z Kosmo — mówiła Rasa.

Z takiej sytuacji potrafił wybrnąć klajpedzki zespół B'avarija, który w odpowiedzi na takie plotki, wziął udział w sesji zdjęciowej z półnagimi prostytutkami, co Vaidotas z Kosmo skomentował: „Nasze gołębie, z którymi braliśmy udział w sesji zdjęciowej, są w tej sytuacji przegrane”.

Odbędzie się czy nie?

O właśnie. Odbędzie się czy nie, impreza progresywnej muzyki i awangardowej mody pt. „Beat Box” w centrum wystawowym „Litexpo”? Takie pytanie istnieje, bo, niestety, organizatorzy są, mówiąc delikatnie, do niczego. Muzycy, którzy mają brać udział w imprezie, nie otrzymali pieniędzy od gospodarzy party, a telefony komórkowe chłopaków z Olity były ciągle wylądzone albo poza zasięgiem. Czy kolejna impreza firmy, zmieniającej swą nazwę po każdej zorganizowanej imprezie, będzie nieudana? Czy tym razem firma z Olity ponownie zmieni nazwę? **A. B.**

Wystawa, która mówi o pięknej przyszłości

Brytyjczycy dla wilnian

W ubiegły piątek we „Współczesnym centrum sztuki” została otwarta międzynarodowa podróżująca wystawa Rady Brytyjskiej pod tytułem „Tailsliding”, którą można odwiedzić do 13 stycznia 2002 r.

„Tailsliding to niebezpieczny ruch deskorolkowców. Ruch, który ma smak nielegalności, a także sprawia, że we krwi buzuje adrenalina” — o nazwie wystawy powiedział kurator młodych Brytyjczyków, Stephen Hepworth.

Wyraz „tailsliding” jest specyficzny dla tych, którzy wiedzą, co on oznacza. Wyraz ten oznacza szacunek, jaki wyrażają deskorolkowcy dla siebie wzajemnie, kiedy oglądają popisy kolegów, kiedy wykonują niesamowite ruchy w przestrzeni. Tailsliding to także tolerancja, która pomaga w szerzeniu się tej lub innej kultury ulicznej bez względu na granice rasowe. Właśnie takie, pełne tolerancji, były prace Brytyjczyków.

Nie na zamówienie

Wystawa młodych malarzy i rzeźbiarzy brytyjskich początku XXI wieku prowokuje nową dyskusję o stosunku sztuki do tradycji, mistrzostwa i rzemiosła. Współczesne materiały pod wpływem rąk, które tworzą z miłością, są wyraźną opozycją sztuki na zamówienie przez telefon. „Tailsliding” to przede wszystkim kolorowa wystawa, której brakuje pośpiechu. Pozwala na przepych odgraniczenia się od krytyki, co stało się zjawiskiem dosyć rozpowszechnionym we współczesnej sztuce.

Żaden z artystów nie uważa siebie za rzeźbiarza czy też malarza, bo najchętniej mówią o sobie, że tworzą sztukę, a nie malują czy też rzeźbią. Nie kształcili się jedynie w kierunku malarstwa czy rzeźbiarstwa. W college'u, do którego uczęszczali, nie było granic pomiędzy różnymi kierunkami sztuki, a więc plastycy są rozwinięci wszechstronnie.

Nowa płyta zespołu Blues Makers

W zaczarowanym kręgu bluesa

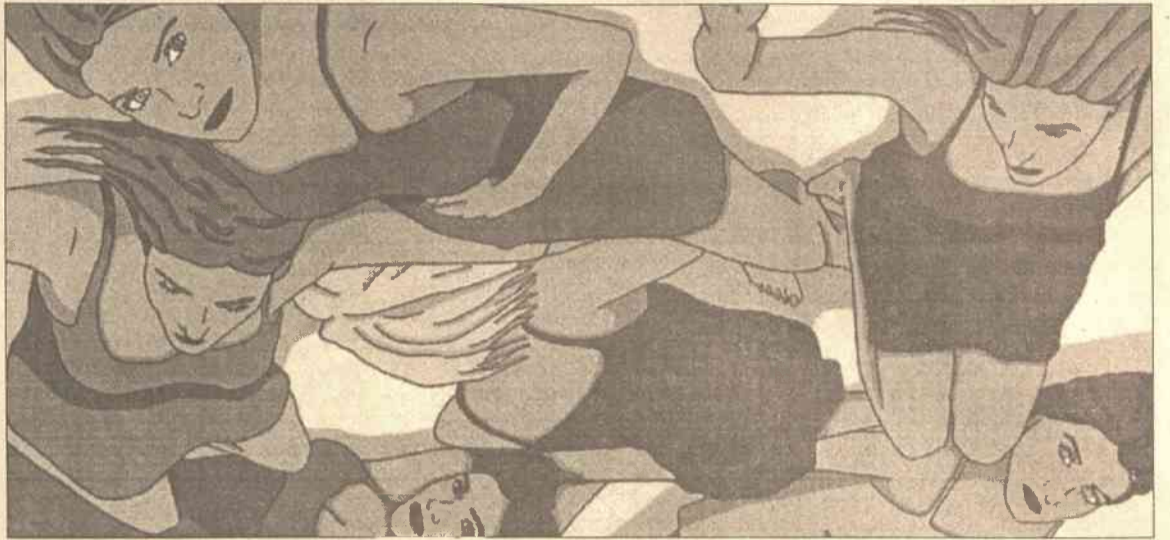
Na półkach sklepów muzycznych w całej Litwie znalazła się najnowsza płyta zespołu Blues Makers „Užburtame rate”. Na płycie — 13 piosenek. Utwory powstawały w ciągu trzech lat, a więc są, jak mówią muzycy, dojrzałe.

— Nasza płyta jest do niczego. „Bomba Records” przecież bierze się wydawać produkt jedynie tych formacji, które nie są godne uwagi. „Bomba Records” bankrutuje — żartował lider zespołu Blues Makers, Virgilijus Jutas.

Nie bluesowy

Virgis przedstawił swój zespół jako formację rozdwojoną, która dawała szalone koncerty bluesowe w klubach albo koncertowała z autorską twórczością.

— Przesłanie naszej najnowszej płyty „Užburtame rate” jest skierowane raczej do osób, które mają już za sobą pewny odcinek życia i jakieś doświadczenie — dzielił się z dziennikarzami swymi spostrzeżeniami wokalista Blues Makers. — Nie nazwałbym tego albumu bluesowym, chociaż pomiędzy naszą twórczością a bluesem zawsze istniała silna więź.

Po prostu w takim świecie chce się być...

Pod opieką Hepwortha są między innymi Jim Lambie, Jun Hasegawa, Kate Bright, Graham Little, Peter Davies, Gary Webb, Eva Rothschild, Clare Woods, David Thorpe, Simon Periton, Dj Simpson i Matt Franks.

„Ponieważ wszyscy uczęszczaliśmy do tego samego college'u w plastycznym, czujemy się silni, jesteśmy pewni siebie i uzupełniamy się nawzajem” — powiedział dziennikarzom plastyk David Thorpe, obecny na otwarciu wystawy. Prace Davida bardzo wyraźnie mówią o wartościach najbardziej cenionych przez młodzież. Na przykład, jego praca „Ascension novi” („Wzniesienie się natychmiast”), która jest kolażem papierowym (praca została wykonana z papieru toaletowego!) i przedstawia niesamowicie piękne szczyty górskie i miniaturową postać człowieka, który trzyma skrawek czegoś, na czym tkwi napis „JOY” („RADOŚĆ”).

Inna praca Davida „Independence Now” („Niepodległość teraz”) z 2001 roku zdradza kolejne hasła młodzieży, to „Light” („Światło”) i „Love” („Miłość”).

— Niektóre pozycje prowokują śmiech, na przykład ta — powiedział kurator Stephen, wskazując rzeźbę Matt'a Fanks'a pt. „FOOOOOM”, wy-

konaną z gąbki. — Śmieszny wręcz jest sam wygląd tej pracy jak i nietrwały materiał, z którego została wykonana — nie z drewna i nie z kamienia, ale z gąbki. Jest to wręcz zabawne. Właśnie ta praca zajmuje największe miejsca i z nią mamy największy problem przy transportowaniu, bo mieści się w trzech dużych pudłach. Chyba to jest właśnie dalszy ciąg śmiechu z „FOOOOOM” i dokładnie taki jest cel tej ekspozycji.

W pracach młodych artystów nie dostrzeżemy niepokoju ani protestu. Wręcz przeciwnie. Plastycy prezentują na wystawie „Tailsliding” jedynie to, co przyjemne, co bawi i pomaga marzyć, co zmusza do śmiechu.

Śmiało do przodu!

Prace, które nadal są do obejrzenia w „Centrum Współczesnej Sztuki”, są pozbawione fatalizmu, mrocznej wizji przyszłości.

Przytoczyć możemy jako przykład obraz Jun Hasegawy „Body 2”, na którym są przedstawione same kobiety w seksownych sukienkach na ramiączkach, rozleniwione. Po prostu w takim świecie chce się być...

„Autorka przedstawiła wymarzony przez siebie piękny świat z pięknymi kobietami” — komentował Hepworth.

David Thorpe ciągle powtarzał, że prace jego kolegów mówią o pozytywnej przyszłości.

Trochę połysku...

Kate Bright zaryzykowała i użyła w swojej pracy błyszczka.

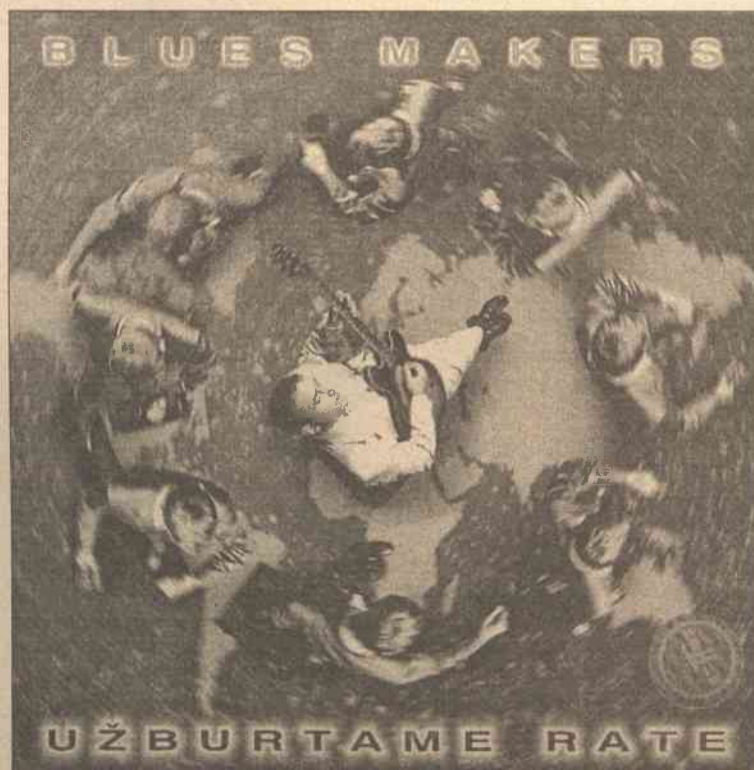
„Zazwyczaj błyszczek kojarzy się z kiczem, ale Kate użyła go, ażeby dodać swemu dziełu kokieterii, życia” — tłumaczył kurator plastyków, Stephen Thorpe.

Na wystawie „Tailsliding” Kate Bright zaprezentowała dwie swoje prace. Jedną z nich „Mountain 2” z 1997 roku, przedstawiająca góry pokryte śniegiem, odzwierciedla w pewnym stopniu marzenia samej autorki. Błysk, który nadała Kate dziełu za pomocą błyszczka, sprawia wrażenie czegoś radosnego.

Może się wydawać, że młodzi plastycy są naiwnymi artystami, ale tak nie jest — znają teorie i posiadają zasób umiejętności.

Zachęcamy do odwiedzenia wystawy „Tailsliding”.

Anna Bartoszewicz

Nowy album jest przeznaczony raczej dla ludzi dojrzałych

Fot. archiwum

Autostopem...

Wśród trzynastu piosenek, które zawiera album „Užburtame rate” jest także przeróbka dobrze znanego

superhitu S. Babravičiusa „Autostroj Vilnius-Kaunas” („Mergiotės išdykę ir geros šoka šoka šoks joms grok...”).

Wokalista Virgilijus Jutas mówi:

„Simasa Babravičiusa zawsze uważałem za pierwszego muzyka, który narzucał w swych piosenkach luźniejszą muzykę. Właśnie ta jego piosenka o tranzowaniu jest aktualna i dziś, ale, owszem, ma trochę inny sens. Kiedyś jechać autostopem i podwozić autostopowiczów było o wiele bezpieczniej.”

Najnowszy album Blues Makers jest także wyjątkowy z tego powodu, że w jego nagrywaniu wzięło udział mnóstwo sław litewskich, na przykład, jazzowa wokalistka Neda.

O zespole

Kapela Blues Makers powstała w 1990 roku i natychmiast rozkręciła się na litewskiej scenie muzycznej. Zespół uczestniczył w festiwalu „Rock Summit'90”, w akcji „Europos Kelias”, w zjeździe hippisów w Ariogale. Tego samego roku dnia 11 listopada chłopcy z Blues Makers stali się współzałożycielami pierwszego klubu bluesowego i rock'and'roll'owego na Litwie.

Chociaż muzycy koncertują jedynie w klubach, mają swoją publiczność, która bacznie śledzi każdy koncert swoich ulubieńców.

A. B.

Sabina Gadecki najpiękniejszą Polką w USA

Pierwsza z osiemnastki

18-letnia mieszkanka Massachusetts, Sabina Gadecki, jest najpiękniejszą Polką Stanów Zjednoczonych.

W zakończonych w sobotę w Nowym Jorku ogólnopolskich wyborach Miss Polonia America 2002 wystartowało 18 urodzonych panien.

Sabina Gadecki jest modelką i tancerką. Współpracuje m. in. ze słynną amerykańską piosenkarką Jennifer Lopez. Prezentowała jej

kreacje w telewizji MTV. Jest zapraszana na sesje zdjęciowe przez kolorowe pisma amerykańskie.

Najpiękniejsza Polka urodziła się w Stanach Zjednoczonych. Języka polskiego nauczyła się dzięki rodzicom, którzy przyjechali do USA w latach 60. Mama Sabiny pochodzi z Sędziszowa Mazowieckiego, a ojciec z Polanicy Zdroju.

— Wśród moich kolegów i przyjaciół nie ma żadnych Polaków, dlatego jest mi trudno szkolić język

moich rodziców, ale staram się — powiedziała.

Wymiary Miss Polonii Stanów Zjednoczonych to 84-60-88 przy wzroście 172 centymetry.

Sabina Gadecki obecnie uczy się w college'u w Massachusetts. Chce studiować na nowojorskim Fordham University. Pierwszą wicemiss została 21-letnia Beata Kozioł, reprezentantka Nowego Jorku, a drugą Ludwika Chrzastowska z Pensylwanii.

Seks-ankieta: mniej swobody seksualnej

Wierny jak mieszkaniec Indii

Z opublikowanego we wtorek raportu producenta prezerwatyw, firmy Durex wynika, że najbardziej wierną nacją są mieszkańcy Indii. Aż 77% z nich jest szczęśliwych żyjąc z jednym partnerem. Na przeciwnym krańcu sytuują się Amerykanie (zaledwie 11% żyje z jednym partnerem) oraz Brytyjczycy (13%). Ankieta Durexu jest przeprowadzana corocznie przed obchodzoną 1 grudnia Światowym Dniem Walki z AIDS.

W 2001 roku ankieteryzy przepytali ponad 18 tys. osób z 28 krajów. W każdym z państw badaniu poddano ok. 1000 osób. Odpytywani mieli od 16 do 55 lat. Mieszkańcy Indii najpóźniej spośród ankietowanych zaczynają życie seksualne. Pierwsze doświadczenia seksualne, średnio zdarzają się im w wieku 20 lat. W tej kategorii ich przeciwnością są Amerykanie i Brytyjczycy. Mieszkańcy USA pierwsze inicjacje seksualne rozpoczynają w wieku 16 lat, zaś Brytyjczycy — 17 lat.

Wierność jednemu partnerowi i późne, w stosunku do innych krajów, rozpoczynanie życia seksualnego, nie przeszkadza mieszkańcom Indii w regularnym uprawia-

niu seksu (76 razy w ciągu roku). Pod tym względem wyprzedzają oni mieszkańców Hongkongu, Japonii oraz Chin. W tej kategorii, na czele znaleźli się Amerykanie, którzy przyznali, że stosunki seksualne zdarzają się im 124 razy w ciągu roku z ponad 14 partnerami.

Z ankiety wynika, że światowa średnia stosunków piciowych wzrosła z 96 do 97 inicjacji w ciągu roku.

Jeżeli chodzi o preferencje Polaków, raport pokazał, że obecnie uprawia się seks nieco częściej niż w poprzednich latach. Średnia liczba stosunków wynosi w Polsce 93 na rok, w porównaniu z 91 w zeszłym roku.

Właśnie uprawianie seksu jest preferowanym przez 15% Polaków sposobem spędzania wolnego czasu. Niewiele większy odsetek (16%) wolałby oglądać telewizję lub spotkać się z przyjaciółmi (19%). Nastolatki w Polsce (chłopcy i dziewczęta) tracą dziewictwo później niż jakkolwiek inna nacja w Europie. Podczas gdy przeciętny nastolatek z Francji, Wielkiej Brytanii lub Niemiec ma za sobą „pierwszy raz” zanim skończy 17 lat, dla Polski wiek inicjacji seksualnej wynosi 18 lat lub więcej.

Ogólna tendencja światowa wskazuje na zmniejszenie się zainteresowania swobodą seksualną i wzrost popularności modelu monogamicznego — twierdzi prof. Zbigniew Lew-Starowicz, seksuolog. W raporcie poinformowano, że przeciętnie obywatele Wielkiej Brytanii mają ponad ośmiu partnerów (8,8), Rosjanie — ponad dziewięciu (9,7), natomiast Polacy posiadają średnio 3,6 partnerów. Ponad jedna trzecia (34%) przyznaje, że ma tylko jednego partnera w ciągu całego życia.

Badania pokazały, że prawie jedna czwarta Polaków (24%) chciałaby kochać się na plaży, natomiast 17% uważa, że do tego celu najlepiej nadaje się las. Na dalszej pozycji znaleźli się zwolennicy miłosnych igraszek na stole kuchennym (6%).

Dla Polaków i Polek osobowość jest tą cechą, która wydaje się najbardziej pociągająca dla płci przeciwnej — oświadczyło tak 42% respondentów. Atrakcyjny wygląd jest najważniejszy dla 22% naszego społeczeństwa, podczas gdy poczucie humoru pociąga 9% populacji.

(wp)

„Lekkie” papierosy nie są bezpieczniejsze

„Light” też zatruwają

Palone najczęściej przez kobiety papierosy reklamowane jako „lekkie” (light), z niższą zawartością smoły lub nikotyny, nie są bezpieczniejsze — orzeczono w raporcie amerykańskiego Krajowego Instytutu Raka (NCI). Papierosy tzw. lekkie, z niższą zawartością smoły lub nikotyny, prawie nie zmniejszają ryzyka zachorowania na raka płuc.

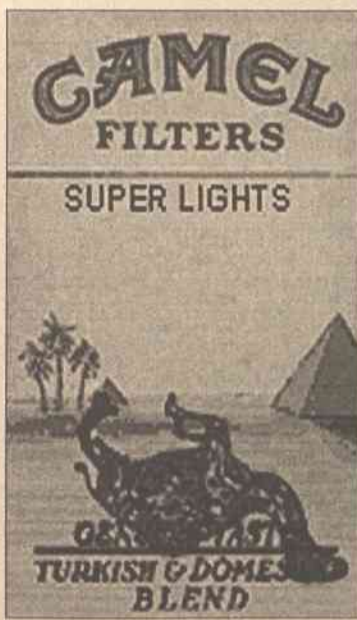
Prawdopodobieństwo raka płuc nie zmniejsza się zwłaszcza u osób, które w późniejszym wieku przestały palić na papierosy typu „light” i z niższą zawartością smoły, chociaż nie stwierdzono z całą pewnością, czy ryzyko to nie zmniejsza się u ludzi, którzy od początku palili takie papierosy.

Jeszcze 20 lat temu lekarze w USA zalecali palaczom przestawienie się na papierosy „lekkie” jako mniej szkodliwe dla zdrowia, ale według liczącego sobie 236 stron raportu, nie ma na to dowodów.

Jego autorzy przeanalizowali dane o zachorowalności na raka płuc i śmiertelności od chwili wprowadzenia na rynek papierosów z filtrem i z niską zawartością smoły.

Teoretycznie palenie takich papierosów powinno być mniej groźne dla zdrowia, ale, zdaniem naukowców, osoby, które je palą, prawdopodobnie mocniej i szybciej się zaciągają albo po prostu palą więcej.

(PAP)

Światowe pokazy mody — Pierwszy raz w Polsce

W dniach 23-29 listopada 2001 roku po raz pierwszy w Polsce odbyło się WARSAW FASHION WEEK — cykl pokazów mody prezentujący kolekcje polskich projektantów i firm odzieżowych, na sezon wiosna-lato 2002.

O randze przedsięwzięcia świadczy także fakt, że została ona zorganizowana w najnowocześniejszym centrum wystawienniczym Warszawy — EXPO XXI w centrum stolicy. Ideą organizatorów jest szerokie otwarcie drzwi na świat dla krajowych producentów odzieży. (wp)

Brigitte Bardot apeluje do Koreańczyków

Pies — to nie danie!

Brigitte Bardot słynie na świecie jako zapalona obrończyni zwierząt

Fot. archiwum

Brigitte Bardot — znana niegdyś francuska aktorka filmowa a obecnie działaczka ruchu obrony zwierząt — zaapelowała do Koreańczyków, by zrezygnowali z jedzenia psów.

W wywiadzie, udzielonym południowokoreańskiej sieci radiowej MBC, Bardot powiedziała, iż tradycja jedzenia psiego mięsa szkodzi wizerunkowi Korei w oczach świata.

Korea Południowa ma być w przyszłym roku współgospodarzem, obok Japonii, finałów mistrzostw świata w piłce nożnej. Seul odrzucił już jako bezzasadne zastrzeżenia FIFA co do okrucieństwa, z jakim przygotowuje się tu psy do uboju.

Południowokoreańskie władze obiecały jednak, iż zajmą się sprawą i wyeliminują przypadki głodzenia, bicia, przypalania i wieszania psów, przeznaczonych do konsumpcji.

Według miejscowej tradycji, ta-

kie właśnie traktowanie sprawia, że po uboju psie mięso staje się bardziej kruche.

Brigitte Bardot zaapelowała do rządu Korei Południowej o całkowite usunięcie psiego mięsa ze stołów Koreańczyków. Zapowiedziała, że przed finałami a także w czasie Mundialu doręczy uczestnikom rozgrywek fotografie maltretowanych przed zabiciem psów południowokoreańskich.

„Nie będę zabiegać o zbojkotowanie międzynarodowych rozgrywek przez zespoły poszczególnych państw — mam jedynie nadzieję, że rząd Korei Południowej wprowadzi nowe prawo, zakazujące spożywania psiego mięsa” — powiedziała Bardot w rozmowie z południowokoreańskim dziennikarzem.

Psie mięso uważane jest w Korei za przysmak, mający także lecznicze wartości, szczególnie w przypadku rekonwalescentów.

(PAP)

Kuchnia afrykańska

Szurba

Składniki: ciecierzycy, kawalek cielęciny, baraniny lub udko z kurczaka, 1 marchewka, 1 czerwona papryka, 2 pomidory, ostra i słodka papryka, cebula, makaron nitki, kostka rosolowa, natka, cukier, sól, listki mięty, kminek, oliwa.

Namoczyć na noc ciecierzycę, ugotować w osolonej wodzie z kminkiem. Podsmażyć mięso na oliwie z posiekaną cebulą i pokrojoną w krążki marchewką, zalać wrzącą wodą i dusić. Opalić paprykę nad gazem, tak by miąższ stał się miękki, a skórka się spiekła. Obrąć ze skórki, usunąć środek, pokroić. Obrąć pomidory ze skórki i pokroić. Zmiksować paprykę z pomidorami. Masę dodać do duszącego się mięsa. Gotować na silnym ogniu, dodać ciecierzycę i trochę wywaru pozostałego z jej gotowania. Doprawić kostką rosolową, ostrą i słodką papryką i odrobiną

cukru. Na koniec wrzucić pół szklanki makaronu i dalej gotować. Do gotowej zupy dodać posiekaną natkę i listki mięty.

„Kuchnia”

Kuchnia arabska

Cziczkebab

Składniki: 750 g chudej baraniny, 1/2 l mleka, 3 łyżki oliwy, sól, pieprz, 3 pomidory, 3 papryki, 6 cebul.

Baraninę pokroić w kostkę ok 2 cm, włożyć do głębokiej miski, dodać sól i pieprz. Wymieszać z oliwą mleko, zalać nim mięso, marynować przynajmniej 4 godziny. Po tym czasie mięso odsączyć i obsuszyć w czystej ściereczce. Obrąć

cebulę i pokroić w grube plastry. Podobnie pokroić pomidory. Papryki wymyć, oczyścić z nasion, pokroić na kawałki. Nadziewać na rozetki na przemian: kawałki mięsa plastry pomidora, cebuli, papryki, aż do wypełnienia rożenka. Piec w grillu lub w silnie nagrzanym piekarniku około 10 min. W połowie pieczenia obrócić na drugą stronę.

„Kuchnia”

Stronę przygotowały S. J., W. Z.

Polska

O mocnym zlocie

Za przewartościowanie złotego odpowiedzialna jest restrykcyjna polityka monetarna – uważa minister finansów Marek Belka.

"Wysokie stopy procentowe spowodowały załamanie akcji kredytowej, zarówno wobec przedsiębiorstw, jak i osób prywatnych. Skutkiem polityki monetarnej jest przewartościowanie złotego w stosunku do głównych walut" – powiedział Belka w Sejmie. Minister przedstawił informację rządu o stanie finansów publicznych. Jako skutek utrzymywania się mocnego złotego Belka wymienił pogarszanie się konkurencyjności polskich producentów.

O afgańskiej misji

Większość klubów poparła decyzję o wysłaniu polskiego kontyngentu wojskowego do Afganistanu.

Zastrzeżenia zgłaszały Samoobrona i Liga Polskich Rodzin. Szef Samoobrony Andrzej Lepper powiedział, że operacja pochłonie 30 milionów złotych. Dodał, że nikt nam tego nie zwróci. "Jesteśmy i będziemy w NATO, ale proszę o więcej rozważli i rozsądku" – apelował Lepper. Zdaniem Marka Kottlinowskiego z Ligi Polskich Rodzin sytuacja Polski nie wymagała nagłej decyzji o wysłaniu żołnierzy. W ocenie Leszka Millera, udział polskich żołnierzy w operacji w Afganistanie to wyraz solidarności i wywiązanie się z sojuszniczych zobowiązań wynikających z art. 51 Traktatu Waszyngtońskiego.

"Oddaj szablę Rydza-Śmigłego!"

Krystian Waksmundzki, skazany na dwa lata więzienia za zagarnięcie szabli i buławy Rydza-Śmigłego, od środy odbywa karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym

Krystian Waksmundzki, były komendant Związku Legionistów Polskich, został zatrzymany tuż po wypisaniu ze szpitala, do którego zgłosił się zaraz po wyznaczeniu kolejnego terminu odbywania kary. Po zdiagnozowaniu i wyleczeniu drobnej infekcji, ubrany w piżamę, został odwieziony karetką pogotowia do aresztu przy ul. Montelupich w Krakowie. Ze względu na problemy ze zdrowiem Krystian Waksmundzki został umieszczony na oddziale szpitalnym aresztu. Przebywa w trzyosobowej celi. Ma zapewnioną stałą opiekę lekarzy i będzie poddany wszelkim badaniom niezbędnym podczas hospitalizacji.

Odłowy "świętecznych" ryb

W gospodarstwie rybackim w Starzawie (woj. podkarpackie), jednym z największych w Polsce południowo-wschodniej, zakończono odłowy ryb przeznaczonych na świąteczne stoły.

W tym roku odłowiono nieco poniżej 500 ton ryb, głównie karpia lustrzeni, zwanych też królewskimi, a także hodowanych tam innych gatunków ryb, m.in. szczupaków, sumów, tołpyg, jesiotrów i amurów. Ryby ze Starzawy słyną z wysokiej jakości mięsa dzięki warunkom naturalnym, w jakich są hodowane. Gospodarstwo rybackie w Starzawie ma 750 hektarów powierzchni użytkowej stawów.

Dobra atmosfera na rozmowach w Petersbergu

Podział władzy w Afganistanie

Głównym przedmiotem wznawianych wczoraj rozmów frakcji afgańskich, prowadzonych od wtorku w Petersbergu koło Bonn, jest nadal kwestia podziału władzy w przyszłym rządzie Afganistanu.

Z informacji stron wynika, że atmosfera rokowań jest "nadszpedzanie dobra".

Jest już "porozumienie ramowe"

W środę przed północą przedstawiciele Sojuszu Północnego i zwolennicy powrotu do kraju b. króla Zahira Szacha zawarli "ramowe" porozumienie, dotyczące ogólnych zasad podziału stanowisk w przyszłej administracji kraju. Dwa inne obecne w Petersbergu ugrupowania zasugerowały, iż mogłyby poprzeć porozumienie, jeśli uzgodnione zostaną pewne szczegóły.

Po zakończeniu śródowej porannej sesji rzecznik grupy zwolenników powrotu do kraju 87-letniego b. króla Zahira Szacha, Hamid Sidik potwierdził, iż oczekuje się "rychłego porozumienia". Rozmowy – dodał – przebiegają doskonale. Ocenę tę potwierdził także cytowany przez agencję Reutersa przedstawiciel jednej z mniejszych frakcji, stwierdzając, iż "rokowania przebiegają o wiele lepiej, niż można się było spodziewać". Po-

stępu dokonano głównie w sprawie "mechanizmów powołania tymczasowej rady", mającej pełnić rolę afgańskiego parlamentu.

Najpierw modły, potem spory

Wczorajsza sesja rozpoczęła się tuż po świcie – delegaci przed nastaniem dnia uczestniczyli w modłach islamskich, a także zjedli ostatni posiłek przed całonocnym postem, związanym z trwającym obecnie muzułmańskim miesiącem postu – ramadanem.

Głównym punktem sporu – pisze Reuters – pozostaje nadal sprawa rozlokowania na terenie Afganistanu obcych sił pokojowych. W wywiadzie, udzielonym w nocy w Kabulu amerykańskiej sieci CNN, szef resortu dyplomacji Sojuszu Abdullah Abdullah oświadczył jednak, że frakcja ta może zająć "elastyczniejsze stanowisko" w tej kwestii.

W Petersbergu Kanuni – odpowiedzialny w Sojuszu za sprawy wewnętrzne – powiedział jednak, iż nie ma potrzeby sprowadzania sił pokojowych do Kabulu, który – jak zaznaczył – jest obecnie bezpiecznym miastem. Nie wykluczył natomiast możliwości sprowadzenia wielonarodowych sił w ramach "szerszego planu pokojowego".

Amerykańscy żołnierze będą ochraniać dwa lotniska

Amerykańscy żołnierze przejmą całkowicie ochronę dwu lotnisk w Afganistanie: w Mazar-i-Szarif i dawnej bazie lotniczej w Bagram na północ od Kabulu.

W Waszyngtonie potwierdzono, iż na miejsce wysłano już oddziały z 10. Dywizji Górskiej – tej samej, z której pochodzi około tysiąca żołnierzy, odpowiedzialnych obecnie za bezpieczeństwo bazy lotniczej w Uzbekistanie, wykorzystywanej przez siły amerykańskie w toku antyterrorystycznej kampanii. Decyzję o przejęciu ochrony obu lotnisk przez oddziały USA podjęto w związku z niestabilną sytuacją na miejscu – zarówno bezprawiem, jak i możliwością odwetowych ataków niedobitków sił talibańskich.

Cios przedstawicielom Al-Kaidy w Lombardii

Areszty w Mediolanie

W Mediolanie aresztowano wczoraj rano trzy osoby związane z organizacją terrorystyczną Al-Kaidą – podała prokuratura.

"Zadaliśmy cios tym, których uważamy za przedstawicieli Al-Kaidy w Lombardii" – oświadczył szef mediolańskiego oddziału specjalnej włoskiej antyterrorystycznej formacji policyjnej, Massimo Mazza. Powiedział, że aresztowani mieli za zadanie rekrutować nowych bojowników "za sprawę Afganistanu".

Aresztowano obywatela Maroka, Yassine'a Chekkouriego, i oby-

watela Tunezji, Nabila Benattię. Nakaz aresztowania doręczono także zatrzymanemu już 13 listopada obywatelowi Algierii, Abdel-Halimowi Hafedowi Remadnie. W ramach tego samego śledztwa policja poszukuje jeszcze obywatela Egiptu, Abdel-Kadira el-Sajeda.

Na podstawie podsłuchu rozmów z telefonów satelitarnych stwierdzono, że Remadna był w bezpośrednim kontakcie z Abu Jaffą, którego uważa się za jednego z przywódców organizacji terrorystycznej Osamy bin Ladena.

Rosja: Strojew odchodzi, bo musi

Wyjątku nie będzie

Przewodniczący Rady Federacji – izby wyższej rosyjskiego parlamentu – Jegor Strojew zapowiedział wczoraj podanie się do dymisji.

Zmusza go do tego nowe prawo, zakazujące od początku przyszłego roku zasiadania w Radzie Federacji szefem władz ustawodawczych i wykonawczych rosyjskich regionów. Według nowych zasad, będą oni mieli jedynie prawo desygnowania swoich reprezentantów w wyższej izbie parlamentu.

64-letni Jegor Strojew pod koniec października po raz trzeci zwy-

ciężyl w wyborach gubernatora obwodu orłowskiego, uzyskując ponad 90 proc. głosów. Ten byłby wysoki funkcjonariusz sowieckiej partii komunistycznej stoi na czele obwodu od roku 1993.

Strojew w ostatnich tygodniach sugerował, że dla niego – jako przewodniczącego Rady Federacji – powinno się zrobić wyjątek i umożliwić mu dalsze łączenie funkcji w rosyjskim parlamencie ze stanowiskiem gubernatora. Nie udało mu się jednak przekonać do tego pomyślnie rosyjskiej elity politycznej.

W Kabulu jest tworzony ośrodek pomocy humanitarnej

Fot. EPA-ELTA

Miejsce eksmonarchy

Reuters pisze, iż zgodnie z planem, przyjętym przez Sojusz i rojalistów w nocy na czwartek, w tymczasowej radzie, która miałaby przejąć władzę w Afganistanie, eksmonarcha Zahir Szach pełniłby funkcję przewodniczącego; Sojusz upiera się jednak, by nominacja ta została przegłosowana przez samą radę, której skład nie został jeszcze ustalony.

Rada miałaby pełnić rolę afgańskiego ustawodawcy upoważnionego do powołania tymczasowego rzą-

du, który będzie sprawował władzę przez kilka miesięcy. Wstępnie zakładano, iż w składzie rady znajdzie się około stu osób – przedstawiciele grup etnicznych, starszyzny плеiennej, a także ugrupowań emigracyjnych, na czele z rojalistami.

87-letni obecnie Zahir Szach, ostatni władca z pasztuńskiej dynastii Mohammadzajów, mieszka od 28 lat w Rzymie. W 1973 roku został obalony przez swego stryjecznego brata, księcia Mohammada Dauda (który ustanowił republikę, a w 1978 roku zginął podczas przewrotu komunistycznego).

Rosyjskie samoloty dostarczyły szpital polowy

Trzy rosyjskie samoloty wiozące szpital polowy, żywność i medykamenty wylądowały wczoraj na lotnisku Bagram pod Kabulem.

Jeden z samolotów transportowych Il-76 przywiózł szpital, pozostałe – ok. 40 ton żywności, 300 kg lekarstw i materiałów medycznych, a także cztery ciężarówki – powiedział rzecznik ministerstwa Wiktor Bielcow. Bielcow powiedział, że szpital już przetransportowano do Kabulu, gdzie jest tworzony rosyjski ośrodek pomocy humanitarnej. Minister obrony Rosji Siergiej Iwanow po raz kolejny kategorycznie zdementował w czwartek doniesienia niektórych rosyjskich mediów, jakoby w około 20 wojskowych samolotach transportowych do Afganistanu przybyły dwa pułki żołnierzy ministerstwa spraw wewnętrznych. Iwanow nazwał te doniesienia "kompletnym absurdem".

Premier Izraela gotów uznać państwo palestyńskie

Warunek — pokój

Izraelski premier Ariel Szaron powtórzył wczoraj przed odlotem do USA, że Izrael jest gotów uznać państwo palestyńskie, o ile powstanie ono na mocy porozumienia pokojowego z Palestyńczykami.

Szaron potwierdził też swoje wcześniejsze żądanie siedmiodniowego "całkowitego spokoju" w konflikcie bliskowschodnim, zanim delegacja izraelska będzie skłonna przystąpić do negocjacji.

"Całkowity spokój" ma oznaczać powstrzymanie się Palestyńczyków od jakichkolwiek zamachów na cele izraelskie.

"W końcu znajdziemy rozwiązanie, w którym będzie miejsce na państwo palestyńskie, ale musi to być państwo powstałe zgodnie z porozumieniem i zdemilitaryzowane" – powiedział premier w Tel Awiwie.

Zapytany o postawiony wcześniej warunek siedmiodniowego spokoju, zanim plan rozmów w sprawie zakończenia konfliktu autorstwa amerykańskiego senatora Mitchella, wejdzie w życie, Szaron powiedział: "To stanowisko nie ulegnie zmianie, bo zostało uzgodnione ze Stanami Zjednoczonymi. Siedem dni, ani godziny krócej".

Rozbłysnęła najsłynniejsza choinka świata

"W hołdzie bohaterom"

Z udziałem Pierwszej Damy Ameryki Laury Bush i ponad stu tysięcy widzów przy Rockefeller Plaza w Nowym Jorku odbyła się w środę (czasu nowojorskiego) uroczystość zapalenia lampek na najsłynniejszej choince świata.

"Dzisiejsza uroczystość jest hołdem dla naszych bohaterów, naszej tradycji oraz siły i jedności narodu. Razem – zarówno Nowojorczy, jak i pozostali mieszkańcy Ameryki

mogą dzielić ducha sezonu świątecznego. Nie ma lepszego miejsca jak Nowy Jork, by odczuć magię świąt. Dlatego zachęcam was do odwiedzenia miasta, wydawania pieniędzy i zasmakowania wszystkiego co miasto oferuje" – powiedział burmistrz Nowego Jorku Rudolph Giuliani. Pierwsza Dama w imieniu prezydenta Georga Busha i swoim własnym życzyła wszystkim Amerykanom szczęśliwych świąt.

Na podstawie doniesień PAP stronę przygotował Aleksander Borowik

Dwór Pierwsza Rada i jego właściciele Kordzikowscy

W dolinie Niewiaży

Krakinowo – to niewielkie miasteczko w rejonie poniewieskim, położone wśród pagórków oraz malowniczych meandrów i dolin rzeki Niewiaży. Taki krajobraz jest dosyć wyjątkowy na równinach tej krainy. W przeszłości było tu sporo niewielkich dworów. Teraz o nich i ich właścicielach świadczą tylko zachowane budynki lub ich fundamenty, fragmenty parków...

Chciałabym opowiedzieć o jednym z takich dworów – o nazwie Pierwsza Rada i jego właścicielach Kordzikowskich.

Gdy jedzie się drogą Poniewież-Upita-Krakinowo, omija się dwa dwory Rady. Po prawej stronie pozostaje dwór Druga Rada z odrestaurowaną niedawno kaplicą. Są to dawne posiadłości ziemian Szwojnickich. Dalej w kierunku Krakinowa znajduje się Pierwsza Rada.

Dwór Pierwsza Rada od kościoła w Krakinowie dzieli tylko trzy kilometry. Należał on do Kordzikowskich, więc najczęściej nazywano go Radą Kordzikowskich z tej przyczyny, że w sąsiedztwie były jeszcze Rada Szwojnickich i Rada Szysztów.

Liczna rodzina

Wiadomo, że w pierwszej połowie XIX w. właścicielem dworu Pierwsza Rada był Szymon Kordzikowski. Z żoną Józefiną wychował dwóch synów i dwie córki. Po jego śmierci w 1847 roku majątek przypadł najstarszemu synowi Józefowi. W tym czasie Józef Kordzikowski był już ożeniony z Rachelą Dąbrowską i miał trzy córki.

W późniejszych księgach metrykalnych kościoła krakinowskiego zapisano, że Józef i Rachelą do-czekali się jeszcze 5 córek i 3 sy-

nów. Z tej rodziny zachowały się nie wszystkie dzieci. W księgach kościelnych z końca XIX w. wspomina się tylko 4 córki Kordzikowskich – Helenę, Rachelę, Marię i Antoninę.

W 1859 r. we dworze działała wytwórnia win. W 1881 roku do Pierwszej Rady należało 521 dziesięcin ziemi uprawnej, 50 dziesięcin nieużytków i 590 dziesięcin lasu.

Józef i Rachelą byli ludźmi wykształconymi. Józef Kordzikowski należał do utworzonego w 1881 roku komitetu budowy szkoły realnej w Poniewieżu. Na budowę tej szkoły wielu ziemian oraz włościan z okolic Poniewieża ofiarowywało pieniądze. Kordzikowscy również wspomogli tę sprawę własnymi funduszami.

Propagatorzy kultury polskiej

Kordzikowscy byli przedstawicielami i propagatorami kultury polskiej. Dzieci w tej rodzinie wychowywano w duchu patriotyzmu polskiego. Przypuszcza się, że w dworze była dosyć bogata biblioteka, chociaż nie udało się odnaleźć dokładnych danych na ten temat.

Córki Kordzikowskich otrzymały staranne wykształcenie.

Najwybitniejszą przedstawicielką tej rodziny była najstarsza córka Józefa i Racheli, mianowicie Helena Kordzikowska-Romańska (1847-1924) – pedagog, pisarka, aktywna działaczka społeczna.

Helena Kordzikowska w rodzinnym dworze Rada spędziła większość część życia. Gdy wybuchło powstanie 1863 roku, miała 17 lat.

O tym, że Helena (zapewne

również całe otoczenie jej domu) popierała powstanie, świadczy wzmianka w gazecie „Dzień Kowieński” z 1924 r. Głosi ona, że Helena Kordzikowska „była znana ze szlachetnej działalności na Łaudzie w 1863 r.”.

Na razie nie wyjaśniono, jak wspomagała powstanie, jednakże znana jest zasługa jej w uwiecznieniu wydarzeń powstania, zebrała bowiem i zanotowała wspomnienia uczestników zrywu powstańczego lat 1863-1864 Romana Szwojnickiego, Michała Szukszy, Stanisława Koryzny, Stefana Okulicza, Mariana Staniewicza i in., oraz inny materiał związany z tymi wydarzeniami: spisy powstańców, skazanych na zesłanie, karę śmierci oraz ciężkie roboty.

Mówią też o tym wzmianki w polskich gazetach o powstaniu i jego tłumieniu itp. Dziełki zeszytów zapisanych ręcznie po polsku, ilustrowanych zdjęciami, przechowuje się w Państwowym Archiwum Historycznym Litwy.

Wspomnienia powstańców gromadzone były w ciągu długiego czasu i zostały zapisane dopiero po upływie kilkunastu lat od powstania. To ważne źródło historyczne w 1932 r. (po śmierci Heleny Kordzikowskiej) bibliotece wileńskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk przekazał mieszkający w Warszawie krewny Heleny Kordzikowskiej – Zygmunt Staniewicz.

Rozita kosę niech rozplecie

O uzdolnieniach literackich Heleny Kordzikowskiej mówią nie tylko te zanotowane wspomnienia, ale też wydany w 1912 r. w Wilnie tomik jej nowel „Rozita kosę niech rozplecie”.

Osobiste życie Heleny Kordzi-

kowskiej ułożyło się niezbyt pomyślnie. Gdy miała 22 lata, wyszła za mąż za ziemianina Feliksa Romańskiego, mieszkającego w pobliżu Pierwszej Rady, w dworze Daniliszki. Romański był wdowcem i starszym od niej o 24 lata.

Można przypuszczać, że o tym małżeństwie, jak i większości takich związków na Litwie w XIX wieku, zdecydowały nie miłość lub wzajemna sympatia, ale wola rodziców. W rodzinie nie było zgody. Helena z mężem żyła krótko. Nie miała dzieci. Niebawem po małżeństwie Kordzikowska-Romańska przeniosła się znowu do rodzinnej Rady.

Feliks Romański, który nie miał spadkobierców, po śmierci pozostawił majątek swemu synowi chrzestnemu profesorowi Platoniowi Jankowskiemu, który mieszkał tu do śmierci w 1941 roku.

Helena w majątku Rada I mieszkała do śmierci swego ojca Józefa w 1899 roku.

Po jego śmierci majątek ten odziedziczyła najmłodsza siostra Heleny Antonina z mężem Ignacym, tj. na przełomie XIX i XX wieków Rada Kordzikowskich przechodzi w ręce zięcia Ignacego Boguszewicza. Po śmierci ojca Helena Kordzikowska-Romańska przeniosła się do dworku Słobódka, położonego zaledwie o kilometr od Rady i mieszkała tu do śmierci.

Helena Kordzikowska-Romańska poświęciła się działalności społeczno-pedagogicznej. W latach ucisku carskiego tajemnie przed władzami uczyła okoliczne dzieci czytania, pisanie, rachunków i zapewne też innych przedmiotów, sama bowiem odebrała bardzo staranne wykształcenie.

Była to tajna polska szkoła. Po proklamowaniu niepodległości na

Litwie, dzięki staraniom Heleny Kordzikowskiej, w dworku Słobódka otwarto polską szkołę początkową. Dwór w Słobódce – to był obszerny drewniany budynek, który dotychczas stoi na wzgórku między Pierwszą Radą i Krakinowem. Po śmierci Kordzikowskiej-Romańskiej w 1924 r. szkołą tą opiekowała się jej siostra z mężem – Antoni-na i Ignacy Boguszewiczowie.

Zapomniane groby

W 1999 roku rozmawiałam z mieszkanką Krakinowa (teraz już nie żyjąca) Oną Juchnevičienė, która uczęszczała do tej szkoły w latach 1927-1928. Opowiadała, że dzieci uczyły tu dwie nauczycielki, wystawiano przedstawienia, a do szycia strojów dla uczniów-artystów przyjeżdżała krawcowa z Poniewieża. Ta polska szkoła początkowa w majątku Słobódka została zamknięta w 1929 roku.

Helena Kordzikowska zmarła w 1924 roku w wieku 78 lat. Niebawem odeszła też jej niezamężna siostra Rachelą, a w 1932 r. po ciężkiej chorobie opuściła ten świat najmłodsza córka Kordzikowskich Antonina Boguszewiczowa. Żadna nie pozostawiła potomków.

W 1941 roku ostatni właściciel Pierwszej Rady Ignacy Boguszewicz został wywieziony na Sybir i stamtąd nie wrócił.

Kilka pokoleń Kordzikowskich pochowanych jest na cmentarzu w Krakinowie. Groby ongiś bogatych i znanych w tych okolicach ziemian obecnie są zupełnie zapomniane.

Jūratė Gaidelienė, pracowniczka oddziału historii Muzeum Krajoznawczego w Poniewieżu

LR Litewskie Radio
zaprasza codziennie
o godz. 17 min. 30
do słuchania na falach
FM-105,1 Mhz
audycji w języku polskim
Życzymy dobrego odbioru!

WIADOMOŚCI
W dniach pracy
19.00
21.30

TV POLONIA
Polska w Twoim domu

- Wiele programów z gatunku "talk show" z udziałem największych indywidualności polskiej kultury. Polecamy magazyny poświęcone kinu, teatrowi i literaturze a w nich o wszystkim, co w naszej kulturze najciekawsze, najwartościowsze i godne poznania. Wiele miejsca na naszej antenie poświęcamy także promocji polskiej kultury ludowej.
- Największe wydarzenia z kraju i ze świata oraz opinie akredytowanych w naszym kraju dziennikarzy na temat bieżących wydarzeń.
- Dla dzieci filmy animowane, fabularne oraz programy muzyczne a w nich popularne gry i zabawy oraz nauka piosenek.
- Na antenie także wielkie wydarzenia sportowe; relacje z imprez krajowych i zagranicznych, a także spotkania z gwiazdami polskiego sportu.

Dołącz do nas! (Zam. 153)

OFERUJEMY:
Turystyka przyjazdowa na Litwę
Organizacja wycieczek na zlecenie klienta
Pielgrzymki, wczasy, konferencje,
turystyka biznesowa.
Zapewniamy profesjonalną obsługę.

KLION UAB

Biuro podróży
Birbinių g.4, Vilnius, Lietuva, tel. 22 34 72, tel./fax. 61 83 85.
E-Mail: klion@takas.lt

Sprintem

• Supergigant mężczyzn alpejskiego Pucharu Świata, który miał się odbyć w amerykańskim Beaver Creek, został odwołany z powodu braku śniegu i przeniesiony na 5 grudnia do francuskiej stacji Val d'Isere. W tej samej miejscowości odbędą się w przyszłym tygodniu także zjazdy (8 grudnia) i slalom gigant mężczyzn (9 grudnia). Wyznaczenie supergiganta mężczyzn na 6 grudnia w Val d'Isere spowoduje zmianę terminu i miejsca, w jakim rywalizować będą w tej samej konkurencji kobiety.

• Poznań jest zainteresowany organizacją letniej Uniwersjady w 2007 roku. Wniosek z kompletnym dossier i depozytem 5 tys. dolarów musi być przesłany do Międzynarodowej Federacji Sportu Akademickiego (FISU) do 31 stycznia 2002 roku.

• Tunezja wygrała z Togo 1:0 (0:0) w towarzyskim meczu piłkarskim, rozegranym w Tunisie. Bramkę w 73. minucie zdobył Melki. Obydwie reprezentacje przygotowują się do turnieju o Puchar Narodów Afryki, który w dniach 19 stycznia – 10 lutego rozegrany zostanie w Mali. Tunezja jest także finalistą mistrzostw świata.

• Reprezentacja Polski koszykarzy przegrała w Pęcsu z zespołem Węgier 86:101 (24:31, 22:18, 11:25, 29:27) w trzecim meczu grupy D eliminacji mistrzostw Europy Szwecja 2003.

• Marta Zielińska po meczach barażowych wywalczyła awans do drugiej rundy szachowych mistrzostw świata, które odbywają się w Moskwie w Pałacu Kremleskim. Wcześniej, po dwóch partiach pierwszej rundy bezpośrednio awansowali Bartłomiej Maciejka i Joanna Dworakowska.

• Gęsta mgła nad Stadionem Olimpijskim w Turynie sprawiła, że mecz drugiej rundy rozgrywek piłkarskiej Ligi Mistrzów w grupie B pomiędzy Juventusem Turyn i Bayerem Leverkusen został ponownie odwołany.

• Reprezentacja Polski koszykarek pokonała zespół Turcji 86:58 (28:11, 18:17, 24:11, 16:19) w trzecim meczu eliminacji do finałów mistrzostw Europy Grecja 2003, grupa E. Było to trzecie zwycięstwo Polek w tegorocznych meczach eliminacyjnych. Zespół trenera Tomasza Herka prowadzi z kompletem zwycięstw w tabeli grupy E.

• Z powodu braku śniegu odwołany został zaliczany do alpejskiego Pucharu Świata supergigant kobiet, który miał się odbyć 6 grudnia w Val-d'Isere. Zawody rozegrane zostaną 14 grudnia w Megeve.

• Belgijski kolarz Franck Vandenbroucke podpisał z grupą Domo Farm Frites roczny kontrakt z opcją przedłużenia na kolejny sezon. W formacji tej jeździ Polak Piotr Wadecki.

• Próbką B testu antydopingowego grającego w Brescii hiszpańskiego piłkarza Josepa Guardiola potwierdziła obecność w jego organizmie zakazanego środka – nandrolonu – poinformował w środę Włoski Komitet Olimpijski (CONI).

Na podstawie doniesień PAP stronę przygotował
Zygmunt Żdanowicz

„Domowe” wygrane koszykarskich reprezentacji Litwy

Optymistyczna końcówka

Pomyślnie wystąpiły litewskie reprezentacje w koszykówce kobiet i mężczyzn w meczach eliminacyjnych do mistrzostw Europy 2003. Litwinki pokonały u siebie kadrę Belgii 84:72 (21:18, 20:13, 23:26, 20:15), a nasi koszykarze udzielili prawdziwej pokazowej lekcji zawodnikom ze Szwajcarii – wygrywając z nimi różnicą aż 46 punktów. Niegościnni gospodarze wygrali z wynikiem 93: 47 (23: 10, 18: 15, 29:7, 23:15).

Po pierwszym etapie spotkań eliminacyjnych Litwini z kompletem zwycięstw są na czele tabeli w grupie A. Tyle samo zwycięstw odnieśli koszykarze Turcji, którzy obok naszych reprezentantów, uchodzą za podstawowych kandydatów do zdobycia przepustek na mistrzostwa Europy 2003 w Szwecji. Turcy na własnym parkiecie również gładko pokonali reprezentację Ukrainy – 80:67. Saldo zdobytych i straconych koszy jest jednak wyraźnie lepsze u naszych reprezentantów i to właśnie oni przodują w grupie.

Drugie zwycięstwo odniosły nasze koszykarki, które po nieuda-

nym występie w meczu z Czeskami, w pełni się zrehabilitowały się, wygrywając z dość silną reprezentacją Belgii. Litwinki zajmują drugie miejsce w grupie D i są optymistkami; że przepustki na mistrzostwa Starego Kontynentu w Grecji będą ich udziałem. Bez straty punktów grupie przewodzą Czeski, które w ostatnim meczu rozgromiły reprezentację Włoch – 94:54. Włoski, jak na razie, nie wygrały żadnego spotkania. Pomimo dobrego nastroju, jaki panował wśród trenerów i koszykarek litewskich, ich awans nie jest taki pewny. Belgia – mimo przegranej na wyjeździe – jest groźną drużyną i za wszelką cenę będzie dążyła do rewanżu u siebie. Tym bardziej, że najsukuczniejsza zawodniczka litewskiej ekipy – Jurgita Štreimikytė-Virbickienė, powiedziała, iż jeszcze nie zdecydowała, czy wesprze swych koleżanek z reprezentacji w następnym roku. W meczu z Belgijkami Štreimikytė zdobyła 24 punkty.

Następna tura spotkań eliminacyjnych do mistrzostw Europy 2003 odbędzie się dopiero w listopadzie następnego roku.

Liga NHL

Brawa dla debiutanta

Hokeiści Edmonton Oilers pokonali w wyjazdowym meczu Anaheim Mighty Ducks 2:0 i umocnili się na czele tabeli Northwest division ligi NHL. Oilers mają 34 punkty.

Lepszym dorobkiem w Konferencji Zachodniej legitymują się tylko hokeiści Detroit Red Wings, mający 10 punktów więcej. Najlepszym zespołem Konferencji Wschodniej są New York Islanders, którzy mają tyle samo punktów co Oilers.

W bramce drużyny z Edmonton zadebiutował 26-letni Fin Jussi Markkanen. Obronił 27 strzałów. Zebrał wiele braw, szczególnie przy interwencjach, kiedy Oilers grali w osłabieniu. Markkanen był w składzie "Nafciarzy" na początku sezonu, potem został odesłany do drużyny Hamilton w lidze AHL. 5 listopada został wezwany do zespołu Oilers. O sukcesie drużyny z Edmonton zdecydowały bramki zdobyte przez Georgesę Laraque'a w 11 minucie i Shawna Horcoffa w 36 min.

Słowak Petr Bondra zdobył drugiego gola dla Washington Capitals

Jacek Krzynówek: w MŚ nie ma przypadkowych zespołów Nie ma słabych

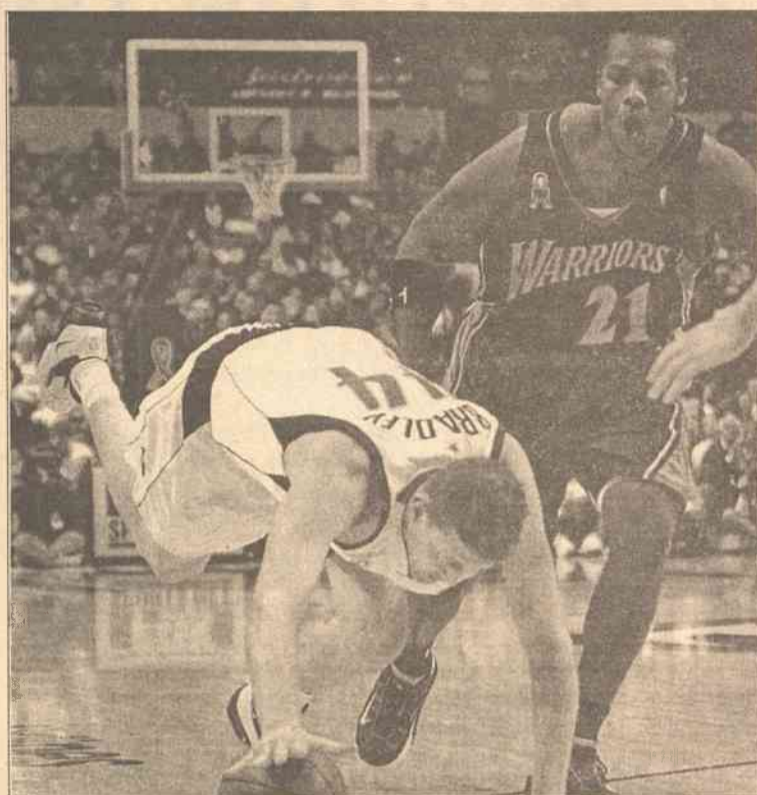
Jacek Krzynówek, piłkarz reprezentacji Polski, który na co dzień występuje w niemieckim FC Nuernberg, uważa, że w mistrzostwach świata nie ma przypadkowych drużyn i do każdego rywala trzeba podchodzić z dużym szacunkiem. Losowanie grup turnieju finałowego odbędzie się jutro w koreańskim Pusanie.

– Wszystkie zespoły, jakie będą grać na mistrzostwach świata, prezentują wysoki poziom. Nikt nie trafił tam przez przypadek. Dlatego w zasadzie nie ma znaczenia kogo przydzielili nam los. Chcąc pokusić się o sukcesy trzeba zmierzyć się z drużynami teoretycznie najsilniejszymi – powiedział Krzynówek. Pomocnik niemieckiego pierwszoligowca dodał, że mimo to nie chciałby w pierwszej rundzie trafić na Francję, Hiszpanię lub Argentynę.

w meczu z Buffalo Sabres. To była 397 bramka Bondry w rozgrywkach NHL, czym Słowak wyrównał rekord klubu, należący do Mike'a Gartnera. Capitals, którzy w poprzednim meczu zremisowali z New York Islanders 5:5, tym razem przegrali z Sabres 2:5. Jedną z bramek dla gości zdobył Rosjanin Waczesław Kozłow, który w poprzednim meczu siedział na ławce rezerwowych i zapowiadał odejście z Buffalo.

W drużynie z Waszyngtonu nie wiodło się Czechowi Jaromirowi Jagrowi. Nie zdobył żadnego punktu, za to był na lodzie, gdy jego drużyna straciła trzy bramki.

Hokeiści z Buffalo i Edmonton wygrali wyjazdowe mecze. Gospodarzom nie udało się również osiągnąć zwycięstwa i w trzecim środkowym meczu: Chicago Blackhawks zremisowali u siebie, po dogrywce, z Vancouver Canucks 3:3. I w tym spotkaniu bramkę dla Blackhawks zdobył debiutujący w NHL Mike Peluso. Jego gol, drugi w karierze, zapewnił gospodarzom remis 3:3.

Nie jest to ujęcie meczu Litwinów ze Szwajcarami, ale migawka ze spotkania jednego z meczów NBA. Tym niemniej, nasi koszykarze w tym spotkaniu wypadli bardzo efektywnie – nie zabrakło zapierających dech w piersi wsadów, sztuczek technicznych, jak i sytuacji komicznych również...
Fot. EPA-ELTA

Dzisiaj – finał Pucharu Davisa

Dobre przecucia Francuza

Meczem najlepszego tenisisty sezonu w obydwu rankingach ATP Australijczyka Lleytona Hewitta z Francuzem Nicolasem Escudem rozpocznie się dzisiaj na korcie trawiastym w Melbourne finał Pucharu Davisa.

W drugiej piątkowej grze singlowej spotkają się Australijczyk Patrick Rafter oraz finalista kończącego sezon Masters Cup w Sydney – Sebastien Grosjean. Losowanie przeprowadzono wczoraj w Melbourne.

Hewitt ma za sobą udany sezon, chociaż nie ominęły go rozczarowania. Jednym z większych była porażka 6:4, 4:6, 3:6, 6:4, 4:6 z Escudem w czwartej rundzie najbardziej prestiżowego turnieju na trawie w Wimbledonie. 20-letni Australijczyk, który od września wygrał 23 mecze ponosząc tylko dwie porażki – zwyciężając m.in. w wielkoszlemowym US Open – twierdzi, że

jest w dobrej formie. Przed dwoma tygodniami triumfował w Masters Cup zapewniając sobie pierwsze miejsce w dwóch rankingach ATP na koniec sezonu. Został w ten sposób najmłodszym zwycięzcą w historii tej klasyfikacji (20 lat i 8 miesięcy).

– Escude jest zawodnikiem szczególnie niebezpiecznym na trawie, co udowodnił pokonując mnie wtedy. Jednak dzisiaj gram lepiej niż kilka miesięcy temu i powinienem go pokonać – powiedział Hewitt, który w dotychczasowych spotkaniach z Francuzem ma bilans 2:2.

Natomiast Escude uważa, że pokonanie w Wimbledonie rozstawionego z piątką Hewitta daje mu psychologiczną przewagę: "Wiele się zdarzyło od tamtego meczu, ale tamto zwycięstwo daje mi pewność siebie. Mam bardzo dobre przecucia".

Paolo di Canio otrzyma nagrodę FIFA Fair Play

Gola nie zdobył...

Włoch Paolo di Canio z West Ham United otrzyma od Międzynarodowej Federacji Piłkarskiej nagrodę Fair Play. Wyróżnienie zostanie wręczone 17 grudnia podczas gali FIFA w Zurychu.

W ubiegłym sezonie ekstraklasy angielskiej w meczu przeciwko Evertonowi di Canio zatrzymał piłkę ręką w dogodnej sytuacji do zdobycia gola, aby umożliwić lekarzom udzielenie pomocy kontuzjowanemu bramkarzowi.

Dyplom uznania od FIFA zostanie wręczony nastoletniemu piłkarzowi z Ghany Sumaili Abdallahowi, który podczas meczu uratował życie innemu zawodnikowi, przeprowadzając sztuczne oddychanie.

Natomiast najpoważniejszymi kandydatami do nagrody FIFA dla najlepszego piłkarza roku są: Anglik David Beckham (Manchester United), Portugalczyk Luis Figo (Real Madryt) i jego klubowy kolega Hiszpan Raul.

Alpejski Puchar Świata w Austrii

Przedsmak wielkiego rewanżu

Finałowe zawody alpejskiego Pucharu Świata w austriackich kurortach zimowych Zauchensee i Flachau w pobliżu Salzburga, zaplanowane na dni 6-10 marca 2002 roku, mają być wielkim rewanżem za igrzyska olimpijskie w Salt Lake City.

Do tych zawodów już teraz Austriacy przygotowują się niezwykle poważnie. Pragną bowiem, aby były one także wielką promocją regionu Salzburga zamierzającego ubiegać się o przyznanie prawa do organizacji zimowych igrzysk olimpijskich w 2010 roku.

PIĄTEK 30. XI

LRT

6.00 Dzień dobry
8.00 S. anim. „Teletubbies”
8.30 S. „Walc przeznaczenia”
16.00 Drogi. Samochody. Ludzie
16.30 Bez pracy nie ma kolaczy
17.00 Wiadomości (ros.)
17.10 S. „25 stopni na południe”
17.55 Lekcja języka
18.00 Wiadomości
18.10 S. „Klan”
18.40 S. anim. „Teletubbies”
19.05 S. „Walc przeznaczenia”
19.30 Ostatnie skrzyżowanie
20.30 Panorama
21.02 Sport
21.07 Pogoda
21.10 Loteria „Perlas”
21.15 Program kabaretowy „Złote dno”
22.00 S. „Zdrada”
23.00 Wiadomości
23.15 Film fab. „Poruszone fundamenty”, USA 1999

LNK

5.58 Poranne koło
7.45 Wiadomości rowerowe
8.00 S. „Bez domu jest źle”
8.30 S. „Cena miłości”
9.20 Film anim.
9.45 S. anim. „Uliczne rekiny”
10.15 S. „Nash Bridges”
11.05 Nos
12.00 S. „Przyjaciele”
12.30 Film akcji „Pole bitwy – Ziemia”
14.30 Padnij martwy
15.00 Film anim.
15.25 S. anim. „Uliczne rekiny”
15.50 S. „Nieodpowiednia czarownica”
16.15 S. „Bez domu jest źle”
16.45 S. „Cena miłości”
17.45 S. „Róża pustyni”
18.45 Wiadomości
19.15 „Sześć zer – to milion”
20.15 Wiadomości rowerowe
20.30 Gra „Karūna”
20.40 Komedie „Pechowiec”, USA 1996
22.20 Thriller „Dzieci kukurydzy. Zbiór płonów”, USA 1996
23.55 Komedie „Gra”, Włochy 1991

BTW

7.05 Krwawa fala
7.20 Przekrój
7.35 Film krym. „Polowanie na Kopciuszka”
8.35 S. „Czarny królewicz”
9.00 S. „Fiorella”
9.50 Film anim.

10.15 S. „Odyseja”
10.40 Amerykańscy gladiatorzy
11.30 S. „... a trzeci złoty”
12.20 Komedie „Zwierz”
14.05 S. „Gliny”
14.59, 15.59, 16.59 – „60 sekund”
15.00 Karuzela
16.10 S. „Odyseja”
16.40 S. „Czarny królewicz”
17.05 Film anim.
17.45 Amerykańscy gladiatorzy
18.25 S. „Fiorella”
19.15 Dziś
19.50 Krwawa fala
20.10 Corrida
21.25 Thriller fant. „Johny -mnemonic”
23.10 Krwawa fala
23.30 Przekrój
23.40 S. erot. „Eden”
0.10 – 7.00 DW

3

7.00 S. „Batman”
7.25 Bez tabu
7.50 S. „Virginia”
8.40 S. „Catalina i Sebastian”
9.25 S. „Dziwiąte przekazanie”
10.15 S. „Blossom”
10.45 S. „Tajemniczy świat Alex Mack”
11.10 Telewizja „Lietuvos rytas”
12.00 S. „Rywalki”
12.50 S. „Blossom”
13.50 Dramat „Stowarzyszenie zmarłych poetów”, USA 1989

15.20 S. anim. „Simpsonowie”
15.45 S. „Dziwiąte przekazanie”
16.40 „Catalina i Sebastian”
17.40 Jak się czujesz?
17.45 S. „Virginia”
18.45 Wiadomości TV3
19.05 Sport TV3
19.10 „Sapro show”
19.45 Kamera VRS
20.20 Komedie „Zemsta mądrali 4: zakochani mądrali”
22.15 Samochód 2002 roku
22.25 Wiadomości TV3
22.35 Telegra „Taurus”
22.40 Komedie „Śniadaniowy klub”, USA 1985
0.30 S. „Po tamtej stronie granicy”

LNK

8.10 S. „Milady”
9.00 Program „Świat kobiety”
9.30 Film fab. „Życie i nic więcej”
17.25 Film anim.
17.35 S. „Milady”
18.25 Proponujemy
18.30 Film dok.
18.45 Zbliżają się święta
19.00 Puls Wilna
19.20 Odwrotna strona Wilna
19.40 Wiadomości (pol.)
19.55 Proponujemy
20.00 Straż pożarna – praca w ekstremalnych warunkach
20.15 Litwa w Europie
20.30 Studio prawnicze
21.00 Magazyn „Świat kobiety”
21.25 Zbliżają

się święta
21.30 Puls Wilna
21.50 Odwrotna strona Wilna
22.10 Wiadomości (pol.)
22.20 Film fab. „Życie i nic więcej”

W

8.00 Z Wilna
8.20 Puls
9.00 Lekarz domowy
9.30 Znowu sam w domu
9.35 Głos narodu
10.45 Moje kino
11.30 „Sieć”
12.00 Z Moskwy
12.20 S. „Obywatel naczelnik”
13.15 Za szkłem
14.00 Z Moskwy
14.25 Znowu sam w domu
14.35 Film fab. „Kryminalny talent”
16.00 Z Moskwy
16.30 Niebezpieczny świat
17.05 Za szkłem
17.40 Na granicy możliwości
18.20 Znowu sam w domu
18.30 Z Wilna
19.00 Dla ogrodników
19.40 „Niedziela”
20.00 „Telefon Niedzieli”
20.35 Zgąście światło!
20.35 Patrol drogowy
21.00 Z Moskwy
21.40 Film fab. „I usiadł kruk”, USA 1995
22.00 Z Wilna
22.20 Cd. filmu fab.

1

8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Wiadomości
8.15, 18.00 S. „Ziemia miłości”
9.15 S. „Przystanek na życzenie”
10.15 „Nie jesteśmy w ciemności”
10.50 Bibliomania
14.20 Komedie „Kochanie, zmniejszyłem dzieci”
16.00 Wielkie pranie
17.25 Film dok.
19.00 Pole cudów
20.00 Czas
20.35 Thriller „Umierać jest łatwo”
22.25 W innym czasie
23.20 Film fant. akcji „Johny -mnemonic”

PTP

8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Wiadomości
8.15 S. „Moskiewskie okna”
9.10 Stare mieszkanie
10.30 S. „Santa Barbara”
17.30 Planeta „KWN”
18.00 Klub prasowy
18.00 S. „Moskiewskie okna”
19.35 Czas lokalny. Z Moskwy
19.55 Koncert F. Kirkorowa
22.50 Film krym. „Oznakowani”

TVPOLONIA

7.00 Kawa czy herbata
8.30 Gość Jedynek
8.45 Kawa czy herbata
9.00 Wiadomości

9.15 Krakowskie Przedmieście 27
9.25 Kawa czy herbata
9.40 „Złotopolscy” – telenowela
10.05 Wierszowanki
10.10 Zjedź to sam
10.25 S. „Słoneczna włócznia”
11.00 „Rena” – film fab.
12.20 Wieczór z Jagielskim
13.00 Wiadomości
13.10 Skarbiec – magazyn hist. - kult.
13.40 Historia obyczajów: Mój dom – moja twierdza,
cz. 2 – program
14.00 Parnas Literacki: Marian Hemar
14.10 „Złotopolscy” – telenowela
14.35 Tygodnik polityczny Jedynek
15.25 Teatr NN – Nomen Nescio – reportaż
16.00 Wiadomości
16.10 Nie tylko dla komandosów – reportaż
16.35 „Syberyjskie sny” – film dok.
17.30 Pegaz – magazyn kult.
18.00 Teleexpress
18.20 Gość Jedynek
18.30 Wierszowanki
18.35 Zjedź to sam
18.50 Wehikul czasu – program
19.10 Zabawy językiem polskim
19.35 „Złotopolscy” – telenowela
20.00 Nasz przyjaciel Mielek – mój przyjaciel Papież, cz. 7 – reportaż
20.15 Dobranocke
20.30 Wiadomości
20.55 Pogoda
20.57 Sport
21.00 S. „Plebania”
21.30 Kompozytor Jan A. P. Kaczmarek – reportaż
22.00 Hity satelity
22.15 Kabaret Starszych Panów. Wieczór XIII – „Przerwa w podróży”
23.30 Panorama
23.50 Sport-telegram

tvn

7.00 „Miłość i przeznaczenie” – telenowela
7.45 Telesklep
8.00 „Cena miłości” – telenowela
8.50 S. anim. „Inspektor Gadget”
9.15 S. anim. „Przygody Kuby Guzika”
9.40 S. anim. „Łebski Harry”
10.05 S. anim. „Denis rozrabiaka”
10.30 Telesklep
11.30 Big Brother
12.15 Rozmowy w toku – talk show
13.10 Urzekła mnie Twoja historia – talk show
13.40 S. anim. „Inspektor Gadget”
14.05 S. anim. „Przygody Kuby Guzika”
14.30 S. anim. „Łebski Harry”
14.55 S. anim. „Denis rozrabiaka”
15.20 S. obycz.

„Beverly Hills 90210”
16.15 Milionerzy – teleturniej
17.00 TVN Fakty, pogoda
17.20 „Virginia” – telenowela
18.15 Big Brother – w cztery oczy
19.00 Rozmowy w toku – talk show
20.00 TVN Fakty
20.30 Kropka nad i
20.45 Sport
20.50 Pogoda
21.00 Big Brother
21.45 „Szukając sprawiedliwości” – film akcji
23.35 S. sensac. „Rebelianci”

RTL7

10.35 Teleshopping
11.10 „Maria Emilia” – telenowela
12.00 „Izabella” – telenowela
12.50 Śmieć się razem z nami – program rozr.
13.15 Teleshopping
14.20 „Maria Emilia” – telenowela
15.10 S. komed. „Nie z tego świata”
15.35 S. młodz. „Czy boisz się ciemności?”
16.05 Gra w przeboje – teleturniej muz.
16.35 Odjazdowe kreskówki
19.00 S. młodz. „Czy boisz się ciemności?”
19.30 S. sensac. „Żar tropików”
20.30 S. komed. „Nie z tego świata”
21.00 „Jednógłówny werdykt” – film sensac.
22.50 „Donato i córka” – film akcji

4
TVP4

7.30 SUPER VIP – magazyn ciekawostek i sensacji
8.00 Muzyczne listy
8.50 S. „Hoboczeki” – dla dzieci
9.20 S. obycz. „Alvaro”
10.20 Łysi i Blondynki – reality show
11.20 S. sensac. „Kameleon”
12.20 S. komed. „Oni, ona i pizzeria”
12.50 S. komed. „Kolorowy dom”
13.20 S. fant. „Star Trek: Voyager”
14.15 SUPER VIP – magazyn ciekawostek i sensacji
14.45 Muzyczny VIP

15.20 S. „Hoboczeki” – dla dzieci
15.45 Muzyczne listy
16.35 S. komed. „M. A. S. H.”
17.00 S. obycz. „Alvaro”
18.00 S. komed. „Oni, ona i pizzeria 3”
18.30 HOT CHAT 2001 – program pub.
18.45 Dziennik
19.00 Łysi i Blondynki – reality show
20.00 S. przyg. „Przygody Sindbada Żeglarza”
21.00 „Okiełznać furie” – dramat sensac.
22.50 Dziennik
23.02 Informacje sportowe
23.05 VIP – magazyn ciekawostek i sensacji
23.15 Łysi i Blondynki – reality show
0.15 Playboy Special

TVP1

8.30 Telezakupy
9.00 Wiadomości
9.12 Pogoda
9.15 Krakowskie Przedmieście 27
9.25 Kawa czy herbata
9.45 S. anim. „Noddy”
10.15 Jedyneczka
10.45 Bajeczki Jedyneczki
10.55 „Życie jak muzyka” – telenowela
11.50 Telezakupy
12.05 „Klaus Barbie – powrót do przeszłości” – film dok.
13.00 Wiadomości
13.10 Agrobiznes – program rolniczy
13.25 Wielkie sprzątanie
13.45 S. „Plebania”
14.10 „Plebania”, odc. 111 – serial TVP, powt.
14.40 Telezakupy
14.55 Jesteśmy: Ze Szwecji
15.10 Dom Muratora
15.35 Minotaur – czyli Slinks
16.00 Wiadomości
16.10 Reportaż
16.35 Słowo daję
17.05 Raj
17.30 S. „Moda na sukces”
18.00 Teleexpress
18.20 Gość Jedynek
18.35 S. „Plebania”
19.05 Randka w ciemno – zabawa quizowa
19.45 Jaka to melodia? – quiz muz.
20.10 Wieczorynka
20.30 Wiadomości
20.57 Sport
21.03 Pogoda
21.10 S. „Marzenia do spełnienia”
22.05 Graj z Kuroniem
22.40 Na żywo – widowisko publ.
23.20 Wrzuc Jedynekę
23.35 Monitor Wiadomości

ORT

23.20

Johny-mnemonic

Fant. Film akcji, USA 1995, reż. Robert Longo
Możliwości pamięci ludzkiej stały się bezgraniczne dzięki komputerowemu elementowi wszczepianemu w mózg głowy. Kurier-mnemonic napotyka poważny problem: jeśli w czas z jego głowy nie zostanie usunięta informacja, grozi mu śmierć.

TV 3

20.20

Zemsta mądrali-4: zakochani mądrali

Komedie, USA 1994, reż. Steve Zacharias, wyk. Robert Carradine, Curtis Armstrong
Mądrali czeka niezwykle wydarzenie – wesele ich przyjaciela. Wszyscy się zbierają u panny młodej, której ojcu – ambitnemu politykowi – nie podoba się ani przyszły zięć, ani jego koleżdy. Wspólnie z mężem starszej córki postanawia nie dopuścić do ślubu.

LNK

20.40

Pechowiec

Komedie, USA 1996, reż. Penelope Spheeris, wyk. Chris Farley, David Spade
Komedie opowiada o drodze przyszłego gubernatora Waszyngtonu do władzy. Jedyną przeszkodą w zawrotnej karierze jest młodszy brat, którego postępkę i zachowanie się są trudne do przewidzenia.

Firma „Joana” PKS Warszawa

LINA REGULARNA

WILNO - WARSZAWA - 21.30
WARSZAWA - WILNO - 19.30

codziennie

Zam. 141

tel. 48 16 34

Tvoj wybor - pewny partner podróży!

Biuro Analizy Problemów i Konsultacji Międzynarodowego Centrum Badań Naukowych i Edukacji udziela fachowej pomocy prawnej i technologicznej w sprawach zwrotu właścicielom mienia – ziemi, lasów, zbiorników wodnych, budynków mieszkalnych oraz gospodarczych. Bezpłatnych konsultacji udzielamy we wtorki i czwartki w godz. 15-18 w Domu Polskim, ul. Naugarduko 76, tel. 33 68 14.

W celu skutecznego wykorzystania czasu, przeznaczonego na konsultację, prosimy, w miarę możliwości, zawniczasu zarejestrować się pod nr tel. 33 68 14.
informacja pod nr tel. 60 11 51.

Gołoledź

Dziś na Litwie zachmurzenie z przejaśnieniami. Bez opadów. W nocy mgła. Wiatr południowo-wschodni, wschodni, 5-10 m/sek.
Temperatura w nocy 2-7 stopni mrozu, w dzień od -4 do +1 stopnia.
W sobotę bez opadów. Gołoledź.
Temperatura w nocy do 10 stopni mrozu, w dzień 1-6 stopni mrozu.

Wyniki losowania z dnia 28 11 2001

01 06 07 08 10 11 13 15 17 21
27 30 31 39 40 44 50 51 52 53

02 04 07 19 28 B

5 liczb + litera - 161660 Lt, 5 liczb - 20000 Lt,
4 liczby + litera - 500 Lt, 4 liczby - 100 Lt,
3 liczby + litera - 10 Lt, 3 liczby - 5 Lt,
2 liczby + litera - 2 Lt.

01 02 03 04 07 08 09 12 14 18 20 21 24

Wygrane:

9 liczb - 2 Lt, 10 liczb - 9 Lt,
11 liczb - 153 Lt

Nagrody dodatkowe:

samochód "Lada 21043" - 0008481, pralka - 0000866,
telewizor - 0019134, opony zimowe - 0002659,
telefon komórkowy - 0008679,
zestaw naczyń - 0005140, magnetofon - 0005394,
wieża muzyczna - 0027271

"Kurier Wileński" – w każdym polskim domu

Wydanie codzienne – indeks 0044

1 mies.
20 LtDla inwalidów I i II grupy, emerytów
i mieszkańców wsi – indeks 02271 mies.
17 Lt

Wydanie magazynowe (24 strony) indeks 0172

1 mies.
5 Lt"Kurier Wileński" można zaprenumerować
w każdym urzędzie pocztowymWydanie codzienne w księgarniach
"Elephas" (Olandy 3), "Księgarnia
na Rudnickiej" (Rudininku 20).Wydanie codzienne
w redakcji1 mies.
14 Lt1 mies.
13 Lt

Prenumerata dla czytelników w Polsce

wydanie codzienne

wydanie magazynowe

1 mies.
65 PLN1 mies.
24 PLNKonto bankowe: Bank Polska Kasa Opieki SA, I Oddział w Suwałkach,
nr. 12401848- 07711160 -2700- 401112- 001-0000,
VšĮ "Vilnijos žodis" z dopiskiem "prenumerata"

Prenumerata dla czytelników za granicą

wydanie codzienne

wydanie magazynowe

1 mies.
15 USD1 mies.
6 USDKonto bankowe: Lietuvos Žemės ūkio Bankas,
Vilniaus skyrius, b/k 260101424, nr. 101700660, VšĮ "Vilnijos žodis"O prenumeracie zagranicznej prosimy poinformować redakcję:
fax. 60 84 45, e-mail: kolport@kurierwileński.lt

Dom Kultury Polskiej w Wilnie
serdecznie zaprasza wszystkich chętnych na
*powitanie Nowego Roku i
wspólną zabawę sylwestrową.*
*Święty Mikołaj oferuje dobry humor,
ciekawe zabawy, smaczne dania.*

Zgłoszenia są przyjmowane od 15 listopada pod nr tel. 333 663.

DROBNE

Komputery. Remont i modernizacja. Udzielamy gwarancji. Konsultacje bezpłatne. Vilnius, Kauno 36-304, tel./faks 33 04 20.

Kobieta poszukuje pracy w charakterze opiekunki do dziecka.
Tel. 79 36 74.

Udzielam korepetycji z jęz. angielskiego, tłumaczę teksty z lub na jęz. angielski, polski, litewski i rosyjski. Przepisuję teksty na komputerze. Vilnius, tel. 75 59 84.

Sprzedam 2-pokojowe mieszkanie w Podbrodziu (50 m², 6700). Pilnie. Tel. 8 217 53076, 8 217 53 133.

Kupię stare książki, monety i banknoty (papierowe pieniądze).
Tel. 32 80 93.

Sprzedam jęczmień, pszenicę. Zmieję. Na zamówienie dostarczę.
Tel. 49 02 54, 32 55 84.

Firma zatrudni w handlu młodego człowieka z wykształceniem technicznym. Mile widziane spawalnictwo lub obróbka metali.
Vilnius, tel. 73 75 92.

Odnawianie, produkcja oraz wstawianie drzwi, arkad i mebli do przedpokojów.
Tel. 75 41 36; 8 289 46614, prosić Stanisława.

Unieważnia się zgubioną legitymację uczniowską na nazwisko Walentyny Diemczienko.

Produkujemy sosnowe drzwi pływające. Przywozimy i wstawiamy. Vilnius, tel. 38 50 41.

Kobieta (45 lat) poszukuje pracy księgowej lub innej.
Tel. 38 47 18, 8 284 61429.

Kopiemy studnie, doprowadzamy wodę, studnie kanalizacyjne automatyczne, itd. Określamy miejsce (źródło) wody.
Tel. 49 02 54, 8 289 84837.

Naprawiamy obrabiarki do metali i drewna oraz inne urządzenia przemysłowe. Mamy duże doświadczenie pracy.
Tel. 49 55 81 (w godz. 18-22).

Poszukuję nauczyciela chemii (w jęz. polskim, 9 klasa).
Tel. 26 71 27.

Tłumacz, (magister, studia w Niemczech) udziela korepetycji z jęz. niemieckiego.
Tel. 47 57 14.

Mężczyzna (32 lata) poszukuje pracy ochroniarza, stróża lub stolarza. Tel. 8 670 11819.

Poważny mężczyzna wynajmie pokój bez wygód, najlepiej w Żujunach lub Bujwidziskach.
Tel. 40 19 04.

Drukuję teksty komputerowe w jęz. litewskim, polskim, rosyjskim, angielskim. Vilnius, tel. 77 19 62 (po godz. 18.00).

Pomagam w nauce uczniom klas początkowych.
Tel. 30 51 66.

Sprzedam komputer „Pentium 11”. Cena 1000 Lt.
Vilnius, tel. 8 280 50665.

Mężczyzna (45 lat, kat. B, C, D) poszukuje pracy. Vilnius, tel. 67 09 20 (po godz. 18.00).

Poszukuję pracy na komputerze. Składam książki, reklamy, ulotki informacyjne (jęz. polski, litewski, rosyjski, angielski).
Tel. 40 34 13.

Sprzedam działkę (15 arów) w centrum Trok.
Vilnius, tel. 77 80 59.

Sprzedam rower rehabilitacyjny (treningowy).
Vilnius, tel. 47 99 69, 40 87 25.

Młoda osoba z wykształceniem wyższym zaopiekuje się starszą osobą zamieszkałą w Warszawie.
Vilnius, tel. 60 72 00.

Kalendarium

* Piątek (30. XI) jest 334 dniem 2001 roku. Do końca roku pozostało 31 dni.
* Znak Zodiaku – Strzelec.
* Imieniny: Andrzej, Justyna, Maury.
* Wschód Słońca – 8.16, zachód – 15.58. Długość dnia 7 godzin 42 min.
* Księżyc. Pełnia – od 22 godz. 51 min.

KURS WALUT

Bank Litewski

Oficjalny kurs
na 30 listopada 2001 r.

Relacja lita do walut obcych

Nazwa waluty Lt/za jedn.walut.

Dolar USD	4,0000
UE euro	3,5456
Dolar australijski	2,0820
1000 rubli białoruskich	2,5915
Korona czeska	0,1065
Korona duńska	0,4765
Funt brytyjski	5,6992
Korona estońska	0,2266
100 jenów japońskich	3,2477
Dolar kanadyjski	2,5248
Łat lotewski	6,3857
Złoty polski	0,9831
Korona norweska	0,4470
Rubel rosyjski	0,1334
Korona szwedzka	0,3744
Frank szwajcarski	2,4262
100 tys. lir tureckich	2,6855
Griwna ukraińska	0,7586
100 forintów węgierskich	1,4172
10 tys. lei rumuńskich	1,2728

Ustalony kurs przeliczania
euro i walut narodowych państw
strefy eurojednostki waluty narodowej
za 1 euro

0,7875664 funta irlandzkiego
13,7603 szylinga austriackiego
40,3399 franka belgijskiego
166,386 pesety hiszpańskiej
1936,27 lira włoskiego
40,3399 franka luksemburskiego
2,20371 guldena holenderskiego
200,482 eskudo portugalskiego
6,55957 franka francuskiego
5,94573 marki fińskiej
1,95583 marki niemieckiej

Stale kupujemy
konie i sianoZwracać się:
tel. 32 03 60,8 299 92554,
8 285 53045
codziennie (Zam. 292)

KUPON

BEZPŁATNEGO OGŁOSZENIA

Osobiste ogłoszenia (do 10 słów)
wydrukujemy nieodpłatnieWypełniony kupon prosimy przelać
na adres redakcji
z dopiskiem "Dział reklamy":
Birbynių 4 a, Lt-2030 Vilnius

Tekst ogłoszenia _____

telefon, (kod miasta) _____

KURIER Birbynių 4 a, Lt-2030 Vilnius KURIER Birbynių 4 a, Lt-2030 Vilnius KURIER

KURIER
WILEŃSKIWydawca
VšĮ "Vilnijos žodis"
Dyrektor spółki
Roman Baranowski
(tel. 60 84 48)
Adres: Birbynių g. 4a
2030 Vilnius
Lietuvos Respublika
Indeks 0044 SL 322
ISSN 1392-0405
Druk UAB "KLION"Redaktor naczelny
Zygmunt Zdanowicz
e-mail:
redaktor@kurierwileński.lt
tel. 60 84 44 fax. 60 84 45

Krystyna Adamowicz, Aleksander Borowik — zastępcy redaktora naczelnego (tel. 60 84 46, 60 84 47). Zespół dziennikarzy: Helena Gładkowska — stolica, Danuta Kamilewicz — "Pocopotek", Paweł Kobak, Stanisław Tarasiewicz — polityka, Sabina Juchniewicz — zdrowie, Irena Litwin — praworządność, Andrzej Łakis — sport, Irena Mikulewicz — "Samo życie", Andrzej Pukszt — kultura, Julitta Tryk — gospodarka, Anna Bartoszewicz — "Na luzie" (tel. 60 84 46, 60 84 47, e-mail: redaktor@kurierwileński.lt).
Jadwiga Podmostko — korespondent na rej. wileński, Piotr Ryngiewicz — korespondent na rej. sołecznicki, tel. 8 - 250 - 52780, Zenon Samulewicz — korespondent na rej. święciański, Alina Sobolewska — korespondent na rej. trocki, Krzysztof Szczepanik — korespondent na obwód kaliningradzki, Marian Paluszkievicz — fotoreporter (tel. 60 84 48).
Wanda Zajączkowska — sekretarz redakcji, Marian Słopowicz — zastępca sekretarza redakcji (e-mail: sekret@kurierwileński.lt). Walerian Butkiewicz, Roman Ostrouch, Lucja Stankevičiūtė — łamanie komputerowe (tel. 60 84 48), Zbigniew Markowicz — promocja (tel. 60 84 44), Dariusz Guszczca — reklama (tel. 60 84 44, e-mail: reklama@kurierwileński.lt), Roland Juchniewicz — kolportaż — prenumerata (tel. 60 84 44, e-mail: kolport@kurierwileński.lt).
Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzegamy sobie prawo skracania i adiacji tekstów nie zamówionych. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbliżone z opinią redakcji.

Dyżurny redaktor Irena Mikulewicz